

GASUM - IFRS-KONSERNI- TILINPÄÄTÖS 2013

Puhtaasti luonnonkaasulla

KÄYTTÖ

SIIRTO JA JAKELU

TUOTANTO, HANKINTA JA MYYNTI

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	2
KONSERNITULOSLASKELMA	3
KONSERNITASE	4
KONSERNITASE	5
LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA	6
KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA	7
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	8
1. Perustiedot	8
2. Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista	8
3. Siirtyminen IFRS-standardien käyttöön	18
4. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät	25
5. Rahoitusriskien ja pääomarakenteen hallinta	26
6. Johdannaisinstrumentit	28
7. Liikevaihto liiketoiminnoittain	31
8. Liiketoiminnan muut tuotot	31
9. Materiaalit ja palvelut	32
10. Henkilöstökulut	32
11. Poistot ja arvonalentumiset	33
12. Liiketoiminnan muut kulut	33
13. Tilintarkastajan palkkiot	33
14. Rahoitustuotot ja -kulut	34
15. Tuloverot	34
16. Aineettomat hyödykkeet	35
17. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	36
18. Rahoitusinstrumentit	38
19. Myytävissä olevat sijoitukset	39
20. Osuudet yhteisyrityksissä	40
21. Muut pitkäaikaiset saamiset	41
22. Myyntisaamiset ja muut saamiset	41
23. Vaihto-omaisuus	42
24. Rahavarat	42
25. Laskennalliset verot	43
26. Osakepääoma	43
27. Lainat	44
28. Muut pitkäaikaiset velat	44
29. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	45
30. Eläkevelvoitteet	45
31. Etuusperusteiset eläkejärjestelyt	46
32. Osakekohtainen osinko	50
33. Ehdolliset velat	50
34. Lähipiiri	51
35. Konserniyritykset	52
36. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	52
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET SEKÄ TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	53

KONSERNITULOSLASKELMA

(Tuhatta euroa)	Liite- tieto	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
Liikevaihto	7.	1 149 702	1 274 648
Liiketoiminnan muut tuotot	8.	967	10 334
Materiaalit ja palvelut	9.	-1 040 366	-1 151 153
Henkilöstökulut	10.	-19 776	-19 368
Poistot ja arvonalentumiset	11.	-27 404	-28 307
Liiketoiminnan muut kulut	12.	-22 578	-25 409
Liikevoitto		40 545	60 745
Rahoitustuotot	14.	337	266
Rahoituskulut	14.	-6 309	-5 681
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-5 972	-5 414
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta		-40	-2
Voitto ennen veroja		34 533	55 329
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	15.	-5 883	-10 748
Laskennallisten verojen muutos	15.	9 419	-2 917
Tilikauden voitto		38 068	41 664

Tilikauden voiton jakautuminen:

Emoyhtiön omistajille	38 068	41 664
-----------------------	--------	--------

LAAJA KONSERNITULOSLASKELMA

Tilikauden voitto	38 068	41 664
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi		
Eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittäminen	-470	-1 974
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	-	0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	37 598	39 690
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	37 598	39 690

KONSERNITASE

(Tuhatta euroa)	Liite- tieto	31.12.2013	31.12.2012	1.1.2012
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	16.	10 467	9 423	8 199
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	17.	580 219	586 863	596 383
Myytavissä olevat sijoitukset	19.	76	56	56
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset	20.	2 289	2 128	1 933
Johdannaisinstrumentit	6. 18.	-	90	423
Muut pitkäaikaiset saamiset	21.	2 299	2 356	2 068
Pitkäaikaiset varat yhteensä		595 351	600 916	609 063
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	23.	89 258	89 683	108 792
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22.	129 347	182 577	171 009
Myytavissä olevat sijoitukset	19.	991	1 459	-
Johdannaisinstrumentit	6. 18.	-	161	6 002
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		3 340	2 205	-
Rahavarat	24.	4 485	11 401	4 208
Lyhytaikaiset varat yhteensä		227 422	287 486	290 011
Varat yhteensä		822 772	888 402	899 074

KONSERNITASE

(Tuhatta euroa) Liite-
tieto **31.12.2013** **31.12.2012** **1.1.2012**

OMA PÄÄOMA JA VELAT

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma

Osakepääoma	26.	178 279	178 279	178 279
Kertyneet voittovarot		209 738	208 560	173 078
Tilikauden voitto		38 068	41 664	69 255
Muuntoero		0	0	-

Oma pääoma yhteensä		426 085	428 502	420 612
----------------------------	--	----------------	----------------	----------------

Velat

Pitkäaikaiset velat

Lainat	27.	92 953	140 135	138 250
Muut pitkäaikaiset velat	28.	11 666	14 082	17 501
Eläkevelvoitteet	30.	6 576	7 230	5 277
Laskennalliset verovelat	25.	51 288	60 677	58 401
Johdannaisinstrumentit	18.	4 457	1 618	1 406

Pitkäaikaiset velat yhteensä		166 940	223 743	220 834
-------------------------------------	--	----------------	----------------	----------------

Lyhytaikaiset velat

Lainat	27.	71 448	57 181	43 714
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	29.	156 557	178 962	211 993
Johdannaisinstrumentit	18.	1 742	14	-
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		-	-	1 920

Lyhytaikaiset velat yhteensä		229 748	236 157	257 627
-------------------------------------	--	----------------	----------------	----------------

Velat yhteensä		396 687	459 900	478 462
-----------------------	--	----------------	----------------	----------------

Oma pääoma ja velat yhteensä		822 772	888 402	899 074
-------------------------------------	--	----------------	----------------	----------------

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(Tuhatta euroa)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		
	Osakepääoma	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012 (FAS)	178 279	217 498	395 777
IFRS:n käyttöönoton vaikutukset	0	24 836	24 836
Oma pääoma 1.1.2012 (IFRS)	178 279	242 333	420 612
Voitto		41 664	41 664
Muut laajan tuloksen erät:			
Eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittäminen		-1 974	-1 974
Muuntoerot		0	0
Tilikauden laaja tulos		39 690	39 690
Maksetut osingot		-31 800	-31 800
Suoraan omaan pääomaan kirjatut omistajien tekemät sijoitukset ja varojen jakaminen näille yhteensä.		-31 800	-31 800
Oma pääoma 31.12.2012	178 279	250 223	428 502

(Tuhatta euroa)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		
	Osakepääoma	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2013	178 279	250 223	428 502
Voitto		38 068	38 068
Muut laajan tuloksen erät:			
Eläkevelvoitteiden uudelleenarvostus		-470	-470
Muuntoerot		-	-
Tilikauden laaja tulos		37 598	37 598
Maksetut osingot		-40 015	-40 015
Suoraan omaan pääomaan kirjatut omistajien tekemät sijoitukset ja varojen jakaminen näille yhteensä.		-40 015	-40 015
Oma pääoma 31.12.2013	178 279	247 806	426 085

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(Tuhatta euroa)	Liite- tieto	1.1.- 31.12.2013	1.1.- 31.12.2012
Liiketoiminnan rahavirrat			
Myyntistä saadut maksut		1 190 178	1 275 428
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut		786	12 305
Maksut liiketoiminnan kuluista		-1 090 666	- 1 256 703
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		100 298	31 030
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		-4 728	- 5 349
Saadut korot liiketoiminnasta		213	141
Maksetut verot		-7 021	-14 887
Liiketoiminnan nettorahavirta		88 762	10 935
Investointien rahavirrat:			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	17.	-19 778	-18 867
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	16.	-1 785	-2 004
Yhteisyritysten ja myytävissä olevien sijoitusten hankinta		-221	- 212
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitulot		611	207
Lainasaamisten takaisinmaksut		408	
Investointien nettorahavirta		-20 765	-20 876
Rahoituksen rahavirrat			
Oman pääoman korotus		0	60
Lainojen nostot		13 629	15 352
Lainojen takaisinmaksut		-47 699	-1 361
Maksetut osingot		-40 015	-31 800
Pitkäaikaisten saamisten muutos		-1 298	60
Rahoituksen nettorahavirta		-75 383	-17 690
Rahavarojen muutos			
Rahavarat tilikauden alussa		12 860	40 491
Rahavarat tilikauden lopussa	24.	5 476	12 860

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Perustiedot

Gasum Oy on suomalainen osakeyhtiö ja Gasum-konsernin ("Gasum", "konserni" tai "yhtiö", jollei asiayhteydestä muuta johdu) emoyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröidyn toimipaikan osoite Miestentie 1, PL 21, 02151 Espoo.

Gasum on vuonna 1994 perustettu suomalainen kaasualan yhtiö. Gasum tuo Suomeen maakaasua, ja siirtää ja toimittaa sitä energiantuotantoon, teollisuudelle, kotitalouksille ja liikenteelle. Yhtiö kehittää aktiivisesti suomalaista biokaasualaa. Maakaasu ja biokaasu ovat luonnonkaasua, joka tarjoaa Suomen energia-alalle tehokkuus-, ympäristö- ja kotimaisuusetuja. Yhtiö on Suomen johtava biokaasun tarjoaja. Vuonna 2013 Gasum myi 33 TWh maakaasua. Gasum käynnisti useita selvityksiä biokaasun tuotannon kehittämiseksi ja nesteytetyn maakaasun (LNG) hyödyntämiseksi Itämeren laivaliikenteen polttoaineena. Konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa Gasumin pääkonttorista osoitteesta Miestentie 1, 02150 Espoo tai yhtiön verkkosivuilta www.gasum.fi.

Gasum Oy:n hallitus on kokouksessaan 25.6.2014 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

2. Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Laatimisperusta

Gasum Oy:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2013 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC- tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Gasum julkaisee ensimmäisen IFRS-standardien mukaisesti laaditun konsernitilinpäätöksen 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta ja esittää vertailutiedot 31.12.2012 päättyneeltä tilikaudelta. Gasum soveltaa tässä konsernitilinpäätöksessään IFRS 1 *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* -standardia ja konsernin IFRS-standardeihin siirtymispäivä on 1.1.2012. Aikaisemmin konserni on noudattanut suomalaista tilinpäätösnormistoa (FAS).

IFRS-standardien käyttöönotosta johtuvat erot on esitetty täsmäytyslaskelmissa liitetiedossa 3.

Tilinpäätöksen pääasiallinen arvostusperusta on alkuperäinen hankintameno, jollei toisin ole erikseen mainittu. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat on arvostettu käypään arvoon.

Tilinpäätöksessä olevat luvut esitetään tuhansina euroina, jollei toisin ole erikseen mainittu.

Sovelletut uudet ja uudistetut standardit ja tulkinnat

Gasum soveltaa 1.1.2013 alkaen seuraavia uusia, uudistettuja ja muutettuja standardeja ja tulkintoja ja soveltaa niitä kaikilla ensimmäisessä IFRS-tilinpäätöksessä esitettävillä kausilla:

IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (muutos). Liitetietovaatimuksia lisätään tarkoituksena parantaa esitystä siitä missä tilanteissa eri rahoitusinstrumentteja voidaan netottaa. Tiedot rahoitusvarojen ja -velkojen netotuksesta on esitetty liitteessä 6.

IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen*. Standardi esittää yhden kaikkia IFRS-standardeja koskevan käyvän arvon määritelmän sekä käyvän arvon määrittämisen lähestymistavan. Standardi lisäsi käyvistä arvoista annettavia liitetietoja.

IAS 19 *Työsuhde-etuudet* (muutos). Standardimuutos poisti mahdollisuuden käyttää putkimenetelmää etuus pohjaisten järjestelyjen vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa. Uudistetun standardin mukaisesti vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan välittömästi ja täysimääräisesti muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät, eikä näitä erä enää myöhemmin kirjata tuloslaskelmaan. Korkomeno ja varojen odotettu tuotto on korvattu etuus pohjaisen nettovelan (tai -omaisuuserän) nettokorolla, joka kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään työsuhde-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* (uudistettu). Uudistetun standardin mukaisesti Gasum on ryhmitellyt muun laajan tuloksen erät sen mukaan siirretäänkö ne mahdollisesti tulevaisuudessa tulosvaikutteisiksi.

IFRS-standardeihin tehdyt parannukset. Vuosittain tehdyt parannukset standardeihin kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä viittä standardia.

Muilla ensimmäisen IFRS-raportointikauden aikana voimaantulleilla IFRS-muutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Ennenaikaisesti käyttöön otetut standardit

Gasum soveltaa ensimmäisessä IFRS tilinpäätöksessään seuraavia myöhemmin voimaantulevia standardeja, joiden aikaisempi soveltaminen on sallittua

IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IAS 27 *Erillistilinpäätös* (uudistettu). Uusi IFRS 10 -standardi korvaa konsernitilinpäätöstä koskevat osuudet nykyisestä IAS 27 *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* -standardista. Uusi standardi muuttaa määräysvallan käsitettä ja saattaa joissakin tapauksissa muuttaa sitä, yhdistelläänkö yhteisöt konsernitilinpäätökseen vai ei.

IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* ja IAS 28 *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* (uudistettu). Uusi IFRS 11 -standardi korvaa IAS 31 *Osuudet yhteisyrityksissä* -standardin vuoden 2013 alusta alkaen. Uuden standardin myötä myös IAS 28 -standardia uudistettiin siten, että se sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä.

IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (uudistettu). Uusi standardi kokoaa kaikki konsernitilinpäätöstä koskevat liitetietovaatimukset yhteen standardiin ja lisää esitettäviä liitetietoja mm. yrityksistä, joissa on määräysvallattomia omistajia.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryritykset

Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Liiketoimintojen yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike sisältää luovutetut varat, syntyneet velat aiemmille omistajille sekä konsernin liikkeeseen laskemat oman pääomanehtoiset osuudet, kaikki käypiin arvoihinsa. Luovutettu vastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja

vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan.

Jos liiketoimintojen yhdistäminen tapahtuu vaiheittain, hankkijaosapuolella hankinnan kohteessa aiemmin ollut oman pääoman ehtoinen osuus arvostetaan hankinta-ajankohtana käypään arvoon ja tästä syntyvät voitot tai tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Mahdollisesti luovutettava ehdollinen vastike kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Myöhemmät muutokset omaisuuseräksi tai velaksi katsottavan ehdollisen vastikkeen käyvässä arvossa kirjataan IAS 39:n mukaisesti joko tulosvaikutteisesti tai muihin laajan tuloksen eriin. Jos ehdollinen vastike on luokiteltu omaksi pääomaksi, sen kirjanpitoarvo ei muutu, ja kun vastike myöhemmin suoritetaan, tätä koskevat kirjaukset tehdään omaan pääomaan.

Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuuden käypä arvo ja hankinnan kohteesta aiemmin omistetun osuuden käypä arvo yhteenlaskettuina ylittävät yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvän arvon, kirjataan liikearvoksi. Jos luovutetun vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden käyvän arvon ja aiemmin omistetun osuuden käyvän arvon yhteismäärä on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä sisäisistä liiketoimista johtuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan. Tytäryritysten tilinpäätökset on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia laatimisperiaatteita.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina – toisin sanoen liiketoimina omistajien kanssa näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa. Maksetun vastikkeen käyvän arvon ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Myös voitot tai tappiot osakkeiden myynnistä määräysvallattomille omistajille kirjataan omaan pääomaan.

Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Tämä käypä arvo toimii alkuperäisenä kirjanpitoarvona, kun jäljelle jäävää osuutta myöhemmin käsitellään osakkuusyhtiönä, yhteisyhtiönä tai rahoitusvaroina. Lisäksi asianomaisesta yrityksestä aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään ikään kuin konserni olisi suoraan luovuttanut niihin liittyvät varat ja velat. Tämä voi tarkoittaa, että aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät siirretään tulosvaikutteisiksi.

Yhteisjärjestelyt

IFRS 11:n mukaan yhteisjärjestelyt luokitellaan yhteisiksi toiminnoiksi tai yhteisyhtiöiksi sen mukaan, mitkä ovat sijoittajien sopimusperusteiset oikeudet ja velvoitteet. Yhteisyhtiöt käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yhteisyhtiöosuudet kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Jos konsernin osuus yhteisyhtiön tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteisyhtiöstä (mukaan lukien mahdolliset pitkäaikaiset saamiset, jotka tosiasiallisesti muodostavat osan konsernin nettosijoituksesta yhteisyhtiöön), konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta eikä se ole suorittanut maksuja yhteisyhtiön puolesta

Konsernin ja sen yhteisyhtiöiden välisistä liiketapahtumista aiheutuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvon alentumisesta. Yhteisyhtiöiden noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernitiilin päätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttu.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liitetuloksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Kaikkien konserniyritysten toimintavaluutta on euro.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet koostuvat aineettomista oikeuksista ja muista pitkävaikutteisista menoista. Aineettomat oikeudet sisältävät pääasiassa patentteja ja lisenssejä. Muut pitkävaikutteiset menot sisältävät pääasiassa maanomistajille suoritetuista haittakorvauksista liittyen pysyvän käyttöoikeuden lunastamiseen maakaasuputken pitämistä varten ja maakaasun mittausasemaa varten sekä maakaasuputkistosta aiheutuvista rajoituksista maankäytölle.

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Maanomistajille suoritetuista haittakorvauksista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	2013	2012
Patentit ja lisenssit	3–5 v	3–5 v *

Haittakorvaukset käsitellään tilinpäätöksessä aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Niistä ei tehdä poistoja ja ne ovat arvonalentumistestauksen kohteena vuosittain.

Omaisuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineettomien hyödykkeiden poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuserä on valmis käytettäväksi.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuvat pääasiassa kaasun siirto- ja jakeluverkostosta sekä niihin liittyvistä laitteistoista ja rakennelmista sekä muista koneista ja kalustosta. Aineellinen käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettynä. Hankintameno sisältää menot, jotka välittömästi aiheutuvat aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Itse valmistetun omaisuserän hankintameno sisältää materiaalien, työsuhde-etuuksista aiheutuvat välittömät menot sekä muut välittömät menot, jotka johtuvat käyttöomaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta ja valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi omaisuserän hankintamenoa. Lisäksi aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintameno sisältää arvioidut menot hyödykkeen purkamisesta, siirtämisestä ja alkuperäiseen tilaan palauttamisesta.

Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta.

Myöhemmin syntyvät menot, jotka johtuvat hyödykkeeseen tehtävistä lisäyksistä, sen osan korvaamisesta uudella tai hyödykkeen ylläpidosta, sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvona vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määriteltävissä. Huoltomenot eli korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosaikutteisesti, kun ne toteutuvat. Saadut avustukset on kirjattu hankintameno vähennykseksi.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	2013	2012
Rakennukset ja rakennelmat	15–65 v*	15–65 v*
Muut aineelliset hyödykkeet	20–40 v	20–40 v
Koneet ja kalusto	3–25 v	3–25 v

(*) Ei sovellu aineellisena käyttöomaisuushyödykkeenä käsiteltävään minimikaasun arvoon, josta kirjataan poisto ainoastaan silloin kun sen arvioitu jäännösarvo on matalampi kuin hankintameno tai raportointihetken tasearvo. Minimikaasu tarkoittaa sellaista kaasun minimimäärää, joka on välttämätön kaasunsiirron häiriöttömälle toiminnalle.

Omaisuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuserä on valmis käytettäväksi.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Sellaiset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuserän arvo on alentunut.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä omaisuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

Vuokrasopimukset, joissa konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimuksella hankittu omaisuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen sopimuksen syntymisajankohdan käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Rahoitusleasingisopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että kullakin kaudella jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Muuttuvat vuokrat kirjataan niiden kausien kuluksi, joiden aikana ne toteutuvat. Rahoitusleasingvelat sisältyvät muihin pitkäaikaisiin velkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi

tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Silloin, kun vuokrasopimus sisältää sekä maa-alueita että rakennuksia koskevia osuuksia, arvioidaan kunkin osuuden luokittelu rahoitusleasingsopimukseksi tai muuksi vuokrasopimukseksi erikseen.

Vuokrasopimukset, joissa konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisina. Saaminen kirjataan alun perin vuokrasopimuksen nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksen mukainen rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-ajan aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa kullakin kaudella samansuuruisen tuottoasteen vuokra-ajan kuluessa.

Muilla kuin rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Niistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusaikana, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä.

Vuokratuotot kirjataan tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Järjestelyt, jotka voivat sisältää vuokrasopimuksen

Järjestelyn alkaessa konserni määrittelee järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella, onko kyseinen järjestely vuokrasopimus tai sisältääkö se sellaisen. Vuokrasopimus on olemassa, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

- a) järjestelyn toteutuminen riippuu tietyn hyödykkeen tai tiettyjen hyödykkeiden käyttämisestä, ja
- b) järjestely tuottaa oikeuden käyttää hyödykettä.

Jos järjestely sisältää vuokrasopimuksen, vuokrasopimusosuuteen sovelletaan yllä kuvattuja laatimisperiaatteita. Järjestelyn muihin osatekijöihin sovelletaan niitä koskevien IFRS-standardien säännöksiä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä (first in, first out). Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo tarkoittaa tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuvaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty muuttuvat myyntikulut.

Vaihto-omaisuudessa esitetään myös maakaasun pitkäaikaiseen hankintasopimukseen liittyvän "Take-or-pay"-ennakkomaksu, joka arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alhaisempi. Ks. myös liitetieto 4 *Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät* ja liitetieto 23 *Vaihto-omaisuus*.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset ovat saamisia, jotka johtuvat asiakkaille tavanomaisessa liiketoiminnassa myydyistä tuotteista tai tuotetuista palveluista. Jos saamisista odotetaan saatavan maksu vuoden kuluessa, ne luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi. Muussa tapauksessa ne esitetään pitkäaikaisina varoina. Myyntisaamiset kirjataan alun perin käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää, arvon alentuminen huomioon ottaen.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat sijoitukset. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, jos se on hankittu pääasiassa lähitulevaisuudessa tapahtuvaa myyntiä varten. Konsernissa johdannaiset ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä. Tähän ryhmään kuuluvat varat luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi. Konsernin lainoihin ja muihin saamisiin kuuluvat taseen myyntisaamiset, siirtosaamiset, muut saamiset sekä rahavarat.

Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Ne ovat pitkäaikaisia varoja, paitsi jos ne erääntyvät tai johto aikoo luopua niistä 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä. Konsernissa tähän ryhmään kuuluvat osakesijoitukset.

Kirjaaminen ja arvostaminen

Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja transaktiokulut kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Sijoitukset rahoitusvaroihin, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä, joka on päivä jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai siirtänyt ne toiselle osapuolelle tai kun se on siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja tuotot merkittäviltä osin konsernin ulkopuolelle.

Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista merkitään tuloslaskelmaan muina rahoitustuottoina, kun konsernille on syntynyt oikeus maksun saamiseen.

Myytävissä oleviksi luokiteltujen arvopapereiden käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun myytävissä oleviksi luokitellut arvopaperit myydään tai niistä kirjataan arvonalentuminen, omaan pääomaan kirjatut kertyneet käyvän arvon muutokset sisällytetään tuloslaskelmaan riville 'liiketoiminnan muut tuotot' tai 'liiketoiminnan muut kulut'.

Rahoitusinstrumenttien nettottaminen

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja taseessa esitetään nettomäärä silloin, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus ja suoritus aiotaan toteuttaa nettomääräisesti tai omaisuuserä aiotaan realisoida ja velka suorittaa samanaikaisesti.

Rahavarat

Konsernin rahavirtalaskelman rahavarat muodostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista, muista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen juoksu-aika on enintään kolme kuukautta. Konsernitaseessa käytössä oleva tililimiitti sisältyy lyhytaikaisissa veloissa esitettäviin lainoihin.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen – Jaksotettuun hankintamenuun taseeseen merkityt varat

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman ("tappion synnyttävä tapahtuma") seurauksena ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvoituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi velallisen tai velallisryhmän merkittävät taloudelliset vaikeudet, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys tai havainnoitavissa oleva tieto, joka osoittaa arvioitujen vastaisten rahavirtojen määritettävissä olevaa vähentymistä, esimerkiksi muutokset maksujen myöhästymisessä ja laiminlyöntien kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne.

Lainojen ja muiden saamisten ryhmän osalta tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vielä toteutumattomia vastaisia luottotappioita). Omaisuuserän kirjanpitoarvoa pienennetään ja tappio merkitään konsernin tuloslaskelmaan. Jos lainan korko on vaihtuva, arvonalentumisen määrittämisessä käytettävä diskonttauskorko on senhetkinen sopimukseen perustuva korko.

Jos arvonalentumistappion määrä vähentyy myöhemmällä kaudella ja vähennys pystytään objektiivisesti yhdistämään arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen toteutuneeseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen parantumiseen), konsernituloslaskelmaan merkitään aiemmin kirjatun arvonalentumistappion peruutus.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen – Myytävissä oleviksi luokitellut varat

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Jos kyseessä ovat vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, konserni käyttää edellä mainittuja kriteerejä. Jos kyseessä ovat myytävissä oleviksi luokitellut oman pääoman ehtoiset sijoitukset, katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintamenuun olevan myös näyttöä omaisuuserän arvon alentumisesta. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevista rahoitusvaroista, niin kertynyt tappio, joka määritetään hankintamenuun ja senhetkisen käyvän arvon erotuksena vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla, poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan tulosvaikutteisesti. Tuloslaskelmaan merkittyjä arvonalentumistappioita oman pääoman ehtoista instrumenteista ei peruuteta tuloslaskelman kautta.

Rahoitusvelat

Otetut lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Saadun määrän (vähennettynä transaktiomenoilla) ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus merkitään tuloslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Konsernin käyttämät johdannaiset ovat tehokkaita konsernin hyväksytyyn riskienhallintapolitiikan mukaisesti, mutta niihin ei sovelleta suojauslaskentaa, joten johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Kaikki johdannaiset ovat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja tai -velkoja ja niiden käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot tai tappiot esitetään hyödykejohdannaisten osalta tuloslaskelman erässä "Liiketoiminnan muut tuotot / kulut" ja korkojohdannaisten osalta rahoitustuotoissa tai -kuluissa, sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman -ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman -ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä.

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa voitonjakoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Ostovelat

Ostovelat ovat maksuveloitteita, jotka ovat syntyneet tavarantoimittajilta tai palveluntuottajilta tavanomaisessa liiketoiminnassa hankituista tavaroista tai palveluista. Ostovelat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden kuluessa. Muussa tapauksessa ne esitetään pitkäaikaisina velkoina. Ostovelat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä.

Varaukset ja ehdolliset velat

Konserni kirjaa varaukset ympäristön alkuperäiseen tilaan palauttamisesta, hyödykkeen käytöstä poistamisesta, uudelleenjärjestelykuluista ja lakiin perustuvista vaateista silloin, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti.

Eläkeveloitteet

Konsernilla on erilaisia työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuusjärjestelyjä, joihin kuuluu sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Eläkejärjestelyt on hoidettu ulkopuolisissa eläke- ja henkivakuutusyhtiöissä.

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle yksikölle (rahastolle) ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia veloitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä. Lakisääteiset eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisen veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoituun etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja. Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon arvostettuna välillisillä veroilla ja alennuksilla oikaistuina. Tuotot kirjataan, kun ne ovat luotettavasti määriteltävissä ja kun vastaisen taloudellisen hyödyn saaminen on todennäköistä. Liikevaihtoon sisältyy verolliseen käyttöön luovutetusta maakaasusta perittävä määräperusteinen valmistevero.

Energiamyynni

Energiatoimitukset tuloutetaan jatkuvasti Gasumin valvonnassa olevien mittauslaitteistojen osoittaman toimitusmäärän ja kunakin hetkenä voimassa olevien tariffien (Maakaasun hinnoittelujärjestelmä) perusteella.

Osallistumis- ja liittymismaksut

Siirto- ja jakeluverkkoon liittyessä Gasumin asiakkaat maksavat osallistumis- ja liittymismaksuja. Osallistumismaksut tuloutetaan kokemusperäisesti arvioidun asiakassopimuksen keston aikana. Liittymismaksut tuloutetaan heti kun Gasumilla on kohtuullinen varmuus siitä, että niihin liittyvä taloudellinen hyöty koituu Gasumin hyväksi.

Siirtopalvelut

Gasum on Suomessa maakaasumarkkinalain mukainen siirtoverkon haltija, jolla on verkoston ylläpito- ja kehittämisvelvoite. Siirtopalveluilla tarkoitetaan Gasum Oy:n tukkukaasun siirtopalveluja, joiden osalta kyse on palvelujen tuottamisesta. Tuotot siirtopalveluista kirjataan tasasuuruusina erinä ajan kulumisen perusteella, koska kaasun siirtoon liittyvät palvelut siirtyvät asiakkaille jatkuvasti.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan raportointikauden kuluiksi.

Tuloverot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Konserni vähentää kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kirjatut erät toisistaan ja konserni aikoo joko toteuttaa suorituksen nettoperusteisena tai realisoida omaisuuserän ja suorittaa velan samanaikaisesti.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta tai, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Tytäryrityksiin ja yhteisyrityksiin tehdyistä sijoituksista kirjataan laskennallinen vero, paitsi jos konserni pystyy määräämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannaissopimusten arvostamisesta käypään arvoon ja etuusperusteisista eläkejärjestelyistä.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallista verosaamista ei kuitenkaan kirjata

jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Konserni vähentää laskennalliset verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvolliselta, jotka aikovat joko kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään tai realisoida saamisen ja suorittaa velat samanaikaisesti jokaisella sellaisella tulevalla kaudella, jonka aikana odotetaan suoritettavan merkittävä määrä laskennallisia verovelkoja tai hyödynnettävän merkittävä määrä laskennallisia verosaamia.

Osingot

Saadut osingot esitetään tuloslaskelmalla kun oikeus vastaavaan saamiseen on syntynyt. Hallituksen maksettavaksi esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Julkiset avustukset

Saadut valtion avustukset kirjataan käypään arvoon, kun on riittävä varmuus siitä, että avustus saadaan ja että konserni tulee noudattamaan kaikkia avustukseen liittyviä ehtoja. Kuluihin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin saatuun avustukseen kohdistuvat kulut syntyvät. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenosta ja kirjataan tuloslaskelmaan vähentämään kyseisen omaisuuserän poistoja.

3. Siirtyminen IFRS-standardien käyttöön

Yleistä

Gasum julkaisee ensimmäisen IFRS-standardien mukaisesti laaditun konsernitilinpäätöksen 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta ja esittää vertailutiedot 31.12.2012 päättyneeltä tilikaudelta. Gasum soveltaa tässä konsernitilinpäätöksessään IFRS 1 *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* -standardia ja IFRS-standardeihin siirtymispäivä on 1.1.2012. Aikaisemmin konserni on noudattanut suomalaista tilinpäätösnormistoa (FAS).

IFRS-raportointiin siirtymisen vaikutukset on esitetty seuraavissa taulukoissa:

Konsernitase 1.1.2012

Tuhatta euroa	FAS 1.1. 2012	Uudel- leenluo- kittelut	Aineel- linen käyttö- omai- suus ja tuloutus	Rahoi- tus- instru- mentit	Vuokra- sopi- mukset	Työsu- h- de- tuudet	Muut oikaisut	IFRS- oikaisut yhteen- sä	IFRS 1.1. 2012
Varat									
Pitkäaikaiset varat									
Aineettomat hyödykkeet	9 442	-1 243						-1 243	8 199
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	544 976	3 943	48 717		-1 254			51 407	596 383
Myytavissä olevat sijoitukset	2 416	-2 360						-2 360	56
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset		1 933						1 933	1 933
Laskennalliset verosaamiset				344	2	1 647	-1 994		
Johdannaisinstrumentit				423				423	423
Muut pitkäaikaiset saamiset		427			1 641			2 068	2 068
Pitkäaikaiset varat yhteensä	556 835	2 700	48 717	767	390	1 647	-1 994	52 228	609 063
Lyhytaikaiset varat									
Vaihto-omaisuus	8 929	99 863						99 863	108 792
Myyntisaamiset ja muut saamiset	237 249	-66 280			40			-66 240	171 009
Myytavissä olevat sijoitukset	36 283	-36 283						-36 283	
Johdannaisinstrumentit				6 002				6 002	6 002
Rahavarat	4 208								4 208
Lyhytaikaiset varat yhteensä	286 670	-2 700		6 002	40			3 342	290 011
Varat yhteensä	843 504		48 717	6 769	430	1 647	-1 994	55 570	899 074
Oma pääoma ja velat									
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma									
Osakepääoma	178 279								178 279
Kertyneet voittovarot	148 242		23 881	6 006	25	-5 076		24 836	173 078
Tilikauden voitto	69 255								69 255
Muuntoero									
Oma pääoma yhteensä	395 777		23 881	6 006	25	-5 076		24 836	420 612
Velat									
Pitkäaikaiset velat									
Lainat	138 250								138 250
Muut pitkäaikaiset velat	1 553		14 368		234	1 346		15 948	17 501
Eläkeveloitteet						5 277		5 277	5 277
Laskennalliset verovelat	50 342		7 749	2 293	10		-1 994	8 059	58 401
Johdannaisinstrumentit				1 406				1 406	1 406
Pitkäaikaiset velat yhteensä	190 144		22 117	3 699	244	6 623	-1 994	30 690	220 834
Lyhytaikaiset velat									
Lainat	43 714								43 714
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	211 949		2 719	-2 935	160	101		44	211 993
Johdannaisinstrumentit									
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1 920								1 920
Lyhytaikaiset velat yhteensä	257 583		2 719	-2 935	160	101		44	257 627
Velat yhteensä	447 727		24 836	764	404	6 724	-1 994	30 734	478 462
Oma pääoma ja velat yhteensä	843 504		48 717	6 769	430	1 647	-1 994	55 570	899 074

Konsernitase 31.12.2012

Tuhatta euroa	FAS 31.12. 2012	Uudelleenluokittelut	Aineellinen käyttöomaisuus ja tulotus	Rahoitusinstrumentit	Vuokrasopimukset	Työsuhde-etuudet	Muut oikaisut	IFRS-oikaisut yhteensä	IFRS 31.12. 2012
Varat									
Pitkäaikaiset varat									
Aineettomat hyödykkeet	9 805	-925					543	-382	9 423
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	533 885	3 625	50 683		-1 589		259	52 978	586 863
Myytavissä olevat sijoitukset	2 530	-2 474						-2 474	56
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset		2 032					96	2 128	2 128
Laskennalliset verosaamiset			13	399	2	1 796	-2 210		90
Johdannaisinstrumentit				90				90	90
Muut pitkäaikaiset saamiset		442			1 914			2 356	2 356
Pitkäaikaiset varat yhteensä	546 220	2 700	50 695	489	328	1 796	-1 312	54 696	600 916
Lyhytaikaiset varat									
Vaihto-omaisuus	9 637	80 046						80 046	89 683
Myyntisaamiset ja muut saamiset	265 270	-82 746			53			-82 693	182 577
Myytavissä olevat sijoitukset	1 459								1 459
Johdannaisinstrumentit				161				161	161
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	2 205								2 205
Rahavarat	11 401								11 401
Lyhytaikaiset varat yhteensä	289 973	-2 700	0	161	53	0	0	-2 487	287 486
Varat yhteensä	836 193	0	50 695	649	381	1 796	-1 312	52 209	888 402
Oma pääoma ja velat									
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma									
Osakepääoma	178 279								178 279
Kertyneet voittovarot	185 698		23 881	6 006	25	-7 050		22 862	208 560
Tilikauden voitto	42 636		3 100	-6 328	37	1 516	702	-973	41 664
Muuntoero									
Oma pääoma yhteensä	406 613	0	26 981	-322	63	-5 534	702	21 889	428 502
Velat									
Pitkäaikaiset velat									
Lainat	140 135								140 135
Muut pitkäaikaiset velat	1 522		12 190		114	256		12 560	14 082
Eläkevelvoitteet						7 230		7 230	7 230
Laskennalliset verovelat	53 605		8 768	294	23		-2 013	7 072	60 677
Johdannaisinstrumentit				1 618				1 618	1 618
Pitkäaikaiset velat yhteensä	195 262	0	20 958	1 913	137	7 486	-2 013	28 481	223 743
Lyhytaikaiset velat									
Lainat	57 181								57 181
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	177 137		2 756	-955	181	-157		1 826	178 962
Johdannaisinstrumentit				14				14	14
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat									
Lyhytaikaiset velat yhteensä	234 318	0	2 756	-941	181	-157	0	1 839	236 157
Velat yhteensä	429 580	0	23 714	971	318	7 330	-2 013	30 320	459 900
Oma pääoma ja velat yhteensä	836 193	0	50 695	649	381	1 796	-1 312	52 209	888 402

Konsernitase 31.12.2013

Tuhatta euroa	FAS 31.12.2013	Uudelleenluokittelut	Aineellinen käyttöomaisuus ja tuloutus	Rahoitusinstrumentit	Vuokrasopimukset	Työsuhde-etuudet	Muut oikaisut	IFRS-oikaisut yhteensä	IFRS 31.12.2013
Varat									
Pitkäaikaiset varat									
Aineettomat hyödykkeet	9 959	-656					1 164	508	10 467
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	525 055	3 356	52 847		-1 556		517	55 165	580 219
Myytavissä olevat sijoitukset	2 614	-2 538						-2 538	76
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset		2 096					192	2 289	2 289
Laskennalliset verosaamiset			21	925	1	1 320	-2 267		
Johdannaisinstrumentit									
Muut pitkäaikaiset saamiset		442			1 858			2 299	2 299
Pitkäaikaiset varat yhteensä	537 628	2 700	52 868	925	303	1 320	-393	57 723	595 350
Lyhytaikaiset varat									
Vaihto-omaisuus	91 958	-2 700						-2 700	89 258
Myyntisaamiset ja muut saamiset	130 169			-878	57			-821	129 347
Myytavissä olevat sijoitukset	991								991
Johdannaisinstrumentit									
Kauden verotettavaa tuloon perustuvat verosaamiset	3 340								3 340
Rahavarat	4 485								4 485
Lyhytaikaiset varat yhteensä	230 943	-2 700	0	-878	57	0	0	-3 521	227 422
Varat yhteensä	768 571	0	52 868	47	360	1 320	-393	54 202	822 772
Oma pääoma ja velat									
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma									
Osakepääoma	178 279								178 279
Kertyneet voittovarot	189 837		25 463	-322	63	-6 004	702	19 901	209 738
Tilikauden voitto	33 527		5 096	-3 599	48	2 161	836	4 542	38 068
Muuntoero									0
Oma pääoma yhteensä	401 643	0	30 559	-3 921	111	-3 844	1 538	24 443	426 085
Velat									
Pitkäaikaiset velat									
Lainat	92 953								92 953
Muut pitkäaikaiset velat	34		11 589		43			11 631	11 666
Eläkevelvoitteet						6 576		6 576	6 576
Laskennalliset verovelat	45 275		8 002	-440	29	353	-1 930	6 014	51 288
Johdannaisinstrumentit		1 540		2 917				4 457	4 457
Pitkäaikaiset velat yhteensä	138 262	1 540	19 591	2 477	72	6 929	-1 930	28 678	166 940
Lyhytaikaiset velat									
Lainat	71 448								71 448
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	157 217	-1 540	2 718	-251	178	-1 766		-660	156 557
Johdannaisinstrumentit				1 742				1 742	1 742
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat									
Lyhytaikaiset velat yhteensä	228 666	-1 540	2 718	1 491	178	-1 766	0	1 082	229 748
Velat yhteensä	366 928	0	22 309	3 968	249	5 163	-1 930	29 760	396 688
Oma pääoma ja velat yhteensä	768 571	0	52 868	47	360	1 320	-393	54 202	822 772

Konsernin laaja tuloslaskelma 2012

Tuhatta euroa	FAS 1.1. – 31.12. 2012	Uudel- leenluo- kittelut	Aineel- linen käyttö- omai-suus ja tuloutus	Rahoi- tusin- rumen- tit	Vuokra- sopi- mukset	Työsu- hde- etuudet	Muut oikaisut	IFRS- oikaisut yhteen- sä	IFRS 1.1. – 31.12. 2012
Liikevaihto	1 281 816	-9 674	2 719		-212			-7 168	1 274 648
Liiketoiminnan muut tuotot	659	9 674						9 674	10 334
Materiaalit ja palvelut	-1 149 595			-1 558				-1 558	-1 151 153
Henkilöstökulut	-21 376					2 008		2 008	-19 368
Poistot	-30 400		1 387		-96		802	2 093	-28 307
Liiketoiminnan muut kulut	-19 003			-6 611	205			-6 405	-25 409
Liikevoitto	62 100		4 106	-8 168	-102	2 008	802	-1 354	60 745
Rahoitustuotot	99				167			167	266
Rahoituskulut	-5 453			-213	-15			-228	-5 681
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-5 353			-213	152			-61	-5 414
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta	-98						96	96	-2
Voitto ennen veroja	56 648		4 106	-8 381	49	2 008	898	-1 319	55 329
Tuloverot	-10 748								-10 748
Lakennallisten verojen muutos	-3 264		-1 006	2 053	-12	-492	-196	347	-2 917
Tilikauden Voitto	42 636		3 100	-6 328	37	1 516	702	-973	41 664
Tilikauden voiton jakautuminen:									
Emoyhtiön omistajille	42 636		3 100	-6 328	37	1 516	702	-973	41 664
Muut laajan tuloksen erät									
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi:									
Eläkevelvoitteiden uudelleenmääritys						-1 974		-1 974	-1 974
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:									
Muuntoerot									
Tilikauden laaja tulos yhteensä	42 636		3 100	-6 328	37	-457	702	-2 946	39 690
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:									
Emoyhtiön omistajille (laaja tulos)	42 636		3 100	-6 328	37	-457	702	-2 946	39 690

Konsernin laaja tuloslaskelma 2013

Tuhatta euroa	FAS 1.1. – 31.12. 2013	Uudelleen- luokit- telut	Aineel- linen käyttö- omai-suus ja tuloutus	Rahoi- tus- instru- mentit	Vuokra- sopi- mukset	Työsu- h- de- etuudet	Muut oikaisut	IFRS- oikaisut yhteen-sä	IFRS 1.1. – 31.12. 2013
Liikevaihto	1 147 473	-456	2 908		-223			2 229	1 149 702
Liiketoiminnan muut tuotot	511	456						456	967
Materiaalit ja palvelut	-1 040 366								-1 040 366
Henkilöstökulut	-22 736					2 960		2 960	-19 776
Poistot	-29 575		1 414		-123		880	2 170	-27 404
Liiketoiminnan muut kulut	-18 541			-4 277	240			-4 037	-22 578
Liikevoitto	36 767		4 322	-4 277	-106	2 960	880	3 778	40 545
Rahoitustuotot	87			79	171			250	337
Rahoituskulut	-5 638			-661	-9			-670	-6 309
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-5 551			-582	162			-421	-5 972
Osuus pääomaosuusmentelemällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta	-136						96	96	-40
Voitto ennen veroja	31 079		4 322	-4 859	55	2 960	976	3 454	34 533
Tuloverot	-5 883								-5 883
Lakennallisten verojen muutos	8 331		774	1 260	-7	-800	-140	1 088	9 419
Tilikauden Voitto	33 527		5 096	-3 599	48	2 161	836	4 542	38 068
Tilikauden voiton jakautuminen:									
Emoyhtiön omistajille	33 527		5 096	-3 599	48	2 161	836	4 542	38 068
Muut laajan tuloksen erät Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi: Eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittäminen Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi: Muuntoerot						-470		-470	-470
Tilikauden laaja tulos yhteensä	33 527		5 096	-3 599	48	1 690	836	4 071	37 598
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:									
Emoyhtiön omistajille (laaja tulos)	33 527		5 096	-3 599	48	1 690	836	4 071	37 598

Aineellinen käyttöomaisuus

Osallistumismaksut

Asiakkaiden siirtoverkkoon liittymisen yhteydessä maksamat osallistumismaksut on FAS-tilinpäätöksissä kirjattu rakennusten ja rakennelmien (kaasun siirtoverkon) vähennykseksi. Koska osallistumismaksun käsittely ei vastaa IAS 16 *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* mukaista hankintamenon määritelmää, niin rakennusten ja rakennelmien tasearvoa oikaistaan avaavassa taseessa. Osallistumismaksut oikaistaan Gasumin liikevaihtoon. Samassa yhteydessä siirtoverkon taloudellista pitoaikaa on pidennetty 40 vuodesta 65 vuoteen (ks. seuraava kappale). Osallistumismaksujen oikaisun vaikutus rakennuksiin ja rakennelmiin avaavassa IFRS-taseessa on ennen laskennallista verovaikutusta 42,9 miljoonaa euroa ja avaavan taseen kertyneet voittovarot kasvavat vastaavasti 32,3 miljoonalla eurolla. Myös IFRS-siirtymän jälkeiset rakennuksista ja rakennelmista netotetut osallistumismaksut on oikaistu vastaavasti.

Osallistumismaksut tuloutetaan liikevaihtoon kokemukseräisesti arvioidun asiakassopimuksen keston aikana ja avaavassa IFRS-taseeseen kirjattu myynnin jaksotus ennen verovaikutusta on 17,1 miljoonaa euroa. Verovaikutuksella oikaistu pienennys avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin on 12,9 miljoonaa euroa.

Siirtoverkon taloudellinen pitoaika

Gasum on IFRS-konversion yhteydessä arvioinut aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden pitoaikoja ja muuttaa vuoden 2000 jälkeen rakennetun siirtoverkon taloudellista pitoaika takautuvasti 40 vuodesta 65 vuoteen. Taloudellisen pitoajan pidentäminen perustuu siirtoputkiston teknisen kehityksen tuomaan käyttöiän pidentymiseen ja FAS-tilinpäätöksissä aikaisemmin sovellettu poistoaika on ollut verotuslähtöinen. Avaavassa IFRS-taseessa siirtoverkoston kertyneitä poistoja on pienennetty 5,9 miljoonalla eurolla ja vastaava verovaikutuksella oikaistu lisäys Gasumin kertyneisiin voittovaroihin on 4,4 miljoonaa euroa. Sekä 31.12.2012 että 31.12.2013 päättyneillä tilikausilla siirtoputkiston poisto on pienentynyt 2,3 miljoonalla euroa.

Rahoitusinstrumentit

Hyödyke- ja korkojohdannaisiin liittyviä realisoitumattomia voittoja tai tappiota ei ole kirjattu FAS-tilinpäätöksissä 31.12.2011 ja 31.12.2012 päättyneillä tilikausilla. FAS-tilinpäätöksessä 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella Gasum on kirjannut korkojohdannaisista realisoitumattomia tappioita varovaisuuden periaatetta noudattaen, mutta jättänyt kirjaamatta realisoitumattomat voitot. Lisäksi Gasum on FAS-tilinpäätöksissään jaksottanut realisoitunutta johdannaistulosta tuleville kausille.

Avaavassa IFRS-taseessa kaikista johdannaisista kirjataan niiden käypä arvo kertyneisiin voittovaroihin laskennallisella verolla vähennettynä sekä taseen pitkä- ja lyhytaikaisiin johdannaissaamisiin 6,4 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisiin johdannaistuloihin 1,4 miljoonaa euroa.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin kirjatut korkojohdannaisten käyvän arvon muutokset olivat 0,2 miljoonaa euroa tappiota 31.12.2012 päättyneellä tilikaudella ja vastaavasti 0,6 miljoonaa euroa tappiota 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella. Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin kirjatut hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutokset olivat 6,6 miljoonaa euroa tappiota 31.12.2012 päättyneellä tilikaudella ja vastaavasti 4,3 miljoonaa euroa tappiota 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella.

Realisoituneen johdannaistuloksen jaksotukset ovat sekä avaavassa taseessa että myöhemmillä kausilla purettu ja samassa yhteydessä liikevaihtoon kirjatut realisoituneet hyödykejohdannaisten voitot ja tappiot on uudelleenluokiteltu liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Vuokrasopimukset

FAS-tilinpäätöksissä kaikki vuokrasopimukset, joissa Gasum on vuokralle ottajana, on käsitelty muina vuokrasopimuksina. IFRS:n mukaan vuokrasopimukset, jossa vuokrakohteen omistamiselle ominaiset riskit ja edut olennaisilta osin siirtyvät vuokralle ottajalle, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimukset merkitään taseeseen varoiksi ja velaksi vuokra-ajan alkamisajankohtana määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo. Rahoitusleasingisopimuksilla hankittujen omaisuuserien tasearvo avaavassa IFRS-taseessa on 0,4 miljoonaa euroa ja vastaava rahoitusleasingvelan määrä 0,4 miljoonaa euroa. Edelleen rahoitusleasingisopimuksilla hankittujen omaisuuserien ja leasingvelkojen tasearvo 31.12.2012 on 0,3 miljoonaa euroa ja 31.12.2013 0,2 miljoonaa euroa rahoitusleasingisopimukseen liittyvät vähimmäisvuokrat on tilikausilla 2012 ja 2013 käsitelty rahoitusleasingvelan lyhennyksenä ja tuloslaskelman korkokuluna.

Gasum toimii myös vuokralle antajana tietyissä järjestelyissä, jotka IFRIC 4 *Miten määritetään sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen* -tulkinnan perusteella on määritelty vuokrasopimuksiksi. FAS-tilinpäätöksissä tällaisiin sopimuksiin liittyvät omaisuuserät on esitetty rakennuksissa ja laitteissa ja niihin liittyvät toistuvat suoritukset on esitetty osana liikevaihtoa. Rahoitusleasingisopimuksiksi luokiteltuihin järjestelyihin liittyvät rakennukset ja laitteet on uudelleenarvostettu IAS 17 *Vuokrasopimukset* mukaisesti vähimmäisvuokrien nykyarvoon ja uudelleenluokiteltu rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisaaminen avaavassa IFRS-taseessa on 1,7 miljoonaa euroa, 31.12.2012 1,9 miljoonaa euroa ja 31.12.2013 2,0 miljoonaa euroa. Liikevaihtoon kirjatut toistuvat suoritukset on oikaistu liikevaihdosta ja uudelleenluokiteltu leasingisaamisen lyhennykseen ja korkotuottoihin.

Työsuhde-etuudet

Gasumilla on etuus pohjainen lisäeläkejärjestely, joka on FAS-tilinpäätöksissä kirjattu maksuperusteisesti eläkeyhtiöltä saatujen ennakkolaskujen perusteella. IFRS-tilinpäätöksessä eläkejärjestely on kirjattu IAS 19 *Työsuhde-etuudet* mukaisesti soveltaen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää etuuden määrittämiseksi ja määrittelemällä etuus pohjainen järjestelyyn liittyvä nettovelka, joka on avaavassa taseessa 5,3 miljoonaa euroa. Vastaavasti etuus pohjainen nettovelka 31.12.2012 päättyneellä tilikaudella on 7,2 miljoonaa euroa ja 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 6,6 miljoonaa euroa.

Gasumilla on käytössä konsernin avainhenkilöille sovellettuja pitkän tähtäyksen palkitsemisjärjestelmiä, joiden vaikutukset on FAS-tilinpäätöksissä huomioitu vasta ansaintajakson lopussa. Nämä palkitsemisjärjestelmät on IAS 19 *Työsuhde-etuudet* mukaisesti käsiteltävä muina pitkäaikaisina etuus pohjaisina työsuhde-etuuksina, joiden vaikutus tulee jaksottaa ansaintajakson aikana. Avaavassa IFRS-taseessa pitkän tähtäimen palkitsemisjärjestelmiin liittyviä velkoja on FAS-tilinpäätökseen verrattuna lisätty 1,4 miljoonalla eurolla ja niihin liittyvä velka sosiaalikuluneen avaavassa IFRS-taseessa on 3,2 miljoonaa euroa. Vastaava velka 31.12.2012 päättyneellä tilikaudella oli 1,9 miljoonaa euroa ja 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella 0 euroa.

Muut oikaisut ja uudelleenluokittelut

Gasumin maanomistajille suorittamia haittakorvauksia liittyen pysyvän käyttöoikeuden lunastamiseen maakaasuputken pitämistä ja maakaasun mittausasemaa varten sekä maakaasuputkistosta aiheutuvista rajoituksista maankäytölle on FAS-tilinpäätöksissä käsitelty aineettomina hyödykkeinä, jotka on poistettu verotuksellisista syistä tasapoistoin kymmenessä vuodessa. IFRS:ssä haittakorvaukset käsitellään siirtymäpäivästä alkaen aineettomina oikeuksina, joilla on rajoittamaton taloudellinen pitoaika, mutta haittakorvausten tasearvoa ei avaavassa taseessa oikaista takautuvasti. Samoin haittakorvauksista tehdyt poistot 0,5 miljoonaa euroa tilikaudella 2012 ja 0,6 miljoonaa euroa tilikaudella 2013 palautetaan hankintamenuon.

Gasum soveltaa konversion yhteydessä IFRS 1:n sallimaa liiketoimintojen yhdistämistä koskevaa helpotusta ja ei sovelta IFRS 3 *Liiketoimintojen yhdistäminen* -standardia ennen siirtymäpäivää toteutuneisiin yrityshankintoihin. Gasum on kuitenkin uudelleenarvioinut aikaisemmin ennen siirtymäpäivää tehtyjä liiketoimintakauppoja ja kohdistaa avaavassa taseessa niihin liittyvän liikearvon 1,0 miljoonaa euroa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin osaksi kaasun jakeluverkostoa hankinnan todellisen sisällön mukaisesti. Uudelleenluokitellusta erästä tehdään suunnitelman mukaiset poistot jakeluverkoston IFRS-siirtymähetkellä jäljellä olevan taloudellisen pitoajan perusteella. FAS-tilinpäätöksissä 31.12.2012 ja 31.12.2013 päättyneillä tilikausilla kirjatut liikearvon vuosipoistot 0,3 miljoonaa euroa peruutetaan.

Gasum uudelleenluokittelee vaihto-omaisuudesta aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sellaisen kaasun määrän, joka on välttämätön kaasunsiirron ja kaasuverkoston häiriöttömälle toiminnalle. Avaavassa taseessa ja kaikissa ensimmäisessä tilinpäätöksessä esitettävissä taseissa uudelleenluokittelu on 2,7 miljoonaa euroa.

Lisäksi Gasum on FAS:n mukaisissa taseissaan 31.12.2011 ja 31.12.2012 esittänyt maakaasun pitkäaikaiseen hankintasopimukseen liittyvän "Take-or-pay"-ennakkomaksun pitkä- ja lyhytaikaisissa saamisissa. Avaavassa taseessa ennakkomaksu uudelleenluokitellaan luonteensa mukaisesti vaihto-omaisuuteen ja uudelleenluokittelu vaihto-omaisuuteen avaavassa IFRS-taseessa on 102,6 miljoonaa euroa. Taseessa 31.12.2012 uudelleenluokittelu vaihto-omaisuuteen on 82,7 miljoonaa euroa. 31.12.2013 päättyneellä tilikaudella FAS-käsittely on yhteneväinen IFRS:n kanssa ja ei aiheuta uudelleenluokittelua.

4. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä sekä johdon harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Konsernissa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia. Niiden pohjalta tehtävät kirjanpidolliset arviot vastaavat lähtökohtaisesti vain harvoin tosiasiallisia tuloksia. Seuraavassa käsitellään keskeisimpiä arvioita ja oletuksia sekä harkinnanvaraisia eriä.

Maakaasun hankintasopimukseen liittyvä "Take-or-Pay" -ennakkomaksu

Gasum on solminut pitkäaikaisen maakaasun hankintasopimuksen joka on "Take-or-Pay" -tyyppinen. Hankintasopimukseen perustuen Gasum on maksanut ennakkomaksuja, jotka oikeuttavat yhtiön saamaan fyysisiä kaasutoimituksia myöhemmin vuosina. Take-or-pay ennakkomaksu esitetään vaihto-omaisuudessa ja arvostetaan hankintamenoa tai nettorealisointiarvoon sen mukaan kumpi niistä on alhaisempi.

Nettorealisointiarvoon vaikuttaa olennaisesti johdon näkemys siitä, miten ennakkomaksua pystytään tulevaisuudessa hyödyntämään. Muita ennakkomaksun arvostukseen vaikuttavia tekijöitä ovat mahdolliset muutokset markkinatilanteessa, myyntihintojen kehitys tai mahdolliset sopimusehtojen muutokset.

Eläke-etuudet

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisesti useita oletuksia käyttäen. Diskonttauskorko on yksi keskeisistä eläkkeistä aiheutuvia nettomenoja (tai -tuloja) määritettäessä käytettävistä oletuksista. Oletuksissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat nettoeläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumis-testauksessa käytetyt oletukset

Konsernin merkittäviä käyttöomaisuushyödykkeiden ja sellaisten aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajoittamaton taloudellinen pitoaika, kirjanpitoarvoja testataan arvonalentumisen varalta. Testaus suoritetaan käyttöarvolaskelmilla, jotka perustuvat kassavirtaennusteisiin ja joiden laatiminen edellyttää johdolta arvioita tulevaisuuden rahavirroista. Arvioiden luonne riippuu siitä mihin liiketoimintaan testattavat omaisuuserät liittyvät. Kaasun siirtoliiketoiminta on säänneltyä ja kansallisten viranomaisten valvomaa ja kassavirtaennusteisiin sisältyy arvioita säätelyn tulevasta kehityksestä. Myyntiliiketoiminnan osalta merkittävimmät arviot liittyvät tuleviin kassavirtoihin ja diskonttauskorkoon.

5. Rahoitusriskien ja pääomarakenteen hallinta

Rahoitusriskien hallinta

Gasum oy:n liiketoimintaan liittyviä rahoitusriskejä ovat markkinariski (sisältäen korkoriskin ja hintariskin), luottoriski ja maksuvalmiusriski. Konsernin riskienhallintaa hoitaa konsernin talousyksikkö yhdessä liiketoiminnan suunnittelun ja liiketoimintojen kanssa.

Markkinariski – Hyödykeriski

Gasum Oy:n maakaasun hankintasopimuksen mukainen hinta on sidottu hintaindekseihin. Näitä indeksejä ovat raskaan polttoöljyn hinta HFO1S, Suomen energiemarkkinoita kuvaava Tilastokeskuksen julkaisema indeksi E40 sekä Suomeen tuodun hiilen hintaa kuvaava h-arvo. Laskutukseen, edellä mainituista indekseistä, lasketaan kuuden kuukauden keskiarvot. Maakaasun myyntihintoihin sovelletaan samoja indeksejä kuin hankintaan, jolloin syntyy luonnollinen suoja hinnalle. Asiakkaat voivat kiinnittää maakaasun hinnoittelukaavan vaihtuvan öljy tai hiilikomponentin hintasuojaustuotteella, jolloin Gasum Oy tekee pelikivasopimuksen ulkoisen vastapuolen kanssa. Öljyn osalta suojaustuote on sama molemmissa sopimuksissa, hiilen osalta käytetään markkinoilta saatavaa hiilijohdannaisista, joka ei ole täysin sama kuin asiakassopimuksessa oleva h-arvo. Tällöin suojauksen hinnassa on riskilisiä, jolla katetaan basis-riski.

Konserni ei sovelle suojauslaskentaa näihin johdannaisopimuksiin.

Korkoriski

Gasumin liiketoiminta on pääomavaltaista, ja konsernilla on säännöllisesti tarvetta hankkia rahoitusta. Nykyinen luottosalkku koostuu pääasiassa pitkäaikaisesta euro -määräisestä rahoituksesta. Pitkäaikainen rahoitus koostuu lainoista rahoituslaitoksilta. Kausiluontoiset vaihtelut käyttöpääomassa pyritään rahoittamaan omalla likviditeetillä.

Gasum Oy:n korkoriski syntyy ensisijaisesti vaihtuvakorkoisista pitkäaikaisista lainoista. Gasumin velkasalkun duraatio on 24–48 kuukautta ja korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa pyritään minimoimaan suojaamalla korot johdannaisilla. Koronhallintastrategioita kehitetään edelleen ja näin pyritään löytämään optimaalinen suhde riskien ja rahoituskustannusten välillä.

Rahoitusta on pääasiassa nostettu emoyhtiötasolla ja jaettu erilaisten sisäisten rahoitusjärjestelyjen kautta Gasum Oy:n tytäryhtiöille.

Gasumin korolliset velat 31.12.2013 oli yhteensä 164,4 miljoonaa euroa (2012: 197,3 miljoonaa euroa).

Vuoden 2013 lopussa Gasumin velkasalkun keskimääräinen duraatio oli 2,9 vuotta (2012: 3,9).

Luottoriski

Kaikilla Gasum Oy:n energiakaupan asiakkailla on korkea luottoluokitus. Konsernin energiapalveluiden asiakasmäärä on melko suuri, yli 30.000 asiakasta, mikä pienentää yksittäisistä asiakkaista johtuvaa luottoriskiä. Yhtiön myyntisaamisiin liittyvä luottoriski onkin erittäin pieni.

Maksuvalmiusriski

Gasum hallitsee likviditeetti- ja jälleenrahoitusriskejä kassavaroilla ja keskeisten yhteistyöpankkien kanssa tehtyjen tililuottojen avulla. Konsernilla on aina oltava käytettävissään käteisvaroja tai niihin verrattavissa olevia jälkimarkkinakelpoisia arvopapereita sekä käyttämättömiä tililuottoja riittävästi kattamaan kaikki 12 seuraavan kuukauden aikana erääntyvät lainat. Tilinpäätöspäivänä 31.12.2013 yhtiöllä on käyttämätöntä tililiimiä riittävästi tavoitteen kattamiseksi.

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin johdannaisvelkoihin kuulumattomat rahoitusvelat ja nettomääräisesti toteutettavat johdannaisvelat jaoteltuina jäljellä olevien sopimuksiin perustuvien juoksuaikojen mukaisesti tilinpäätöspäivänä. Johdannaisvelat sisällytetään jaotteluun, jos niiden sopimuksiin perustuvien eräpäivien tunteminen on välttämätöntä rahavirtojen ajoittumisen ymmärtämisen kannalta. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja.

31.12.2013

	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	71 448	82 363	10 591	0	164 402
Ostovelat	102 320				102 320
Johdannaiset	1 742	4 457			6 199
Rahoitusleasingvelat	180	43			223
Yhteensä	175 690	86 863	10 591	0	273 144

31.12.2012

	alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	57 181	104 363	35 772		197 316
Ostovelat	109 735				109 735
Johdannaiset	14	1 618			1 632
Rahoitusleasingvelat	189	115		-	304
Yhteensä	167 119	106 096	35 772	0	308 987

1.1.2012

	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	43 714	65 429	59 428	13 393	181 964
Ostovelat	108 467				108 467
Johdannaiset		1 405			1 405
Rahoitusleasingvelat	173	241			414
Yhteensä	152 354	67 075	59 428	13 393	292 250

6. Johdannaisinstrumentit

	31.12.2013		31.12.2012		1.1.2012	
	Varat	velat	varat	velat	varat	velat
Koronvaihtosopimus (hierarkian taso 2)		3 741		1 618		1 405
Öljyjohdannaiset (hierarkian taso 2)		2 432	247		6 424	
Hiilijohdannaiset (hierarkian taso 1)		26	4	14		
Yhteensä		6 199	251	1 632	6 424	1 405
Vähennetään pitkäaikainen osuus:						
Korkojohdannaiset (hierarkian taso 2)		3 741		1 618		1 405
Öljyjohdannaiset (hierarkian taso 2)		716	86		423	
Hiilijohdannaiset (hierarkian taso 1)			4			
Pitkäaikainen osuus		4 457	90	1 618	423	1 405
Lyhytaikainen osuus		1 742	161	14	6 001	0

Tilinpäätöshetkellä käyvältä arvoltaan positiiviset instrumentit on kirjattu taseeseen saamisiksi ja käyvältä arvoltaan negatiiviset instrumentit veloiksi. Käyvän arvon muutokset kirjataan tulostaikuteisesti.

Johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset

Avointen korkojohdannaisten nimellisarvot 31.12.2013 olivat 183,0 miljoonaa euroa (31.12.2012: 187,3 miljoonaa euroa ja 1.1.2012: 170,5 miljoonaa euroa). Koronvaihtosopimuksista johtuvat voitot ja tappiot kirjataan jatkuvasti tuloslaskelmaan rahoituseriin kunnes pankkilaina on maksettu takaisin. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvona havainnoitavissa olevien tuottokäyrien pohjalta.

Öljyjohdannaiset

Avointen öljyjohdannaisten nimellisarvot tilipäätöspäivänä olivat 63,8 miljoonaa euroa (2012: 68,0 miljoonaa euroa, 2011: 60,6 miljoonaa euroa). Johdannaissopimusten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetkellä raskaan polttoöljyn forward-käyrän hintoihin.

Hiilijohdannaiset

Avointen hiilijohdannaisten nimellisarvot tilipäätöspäivänä olivat 203 tuhatta euroa (2012: 417 tuhatta euroa, 2011: 0 tuhatta euroa). Johdannaissopimusten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken noteerattuihin markkinahintoihin.

Käyvän arvon arvioiminen

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt hierarkiatasot on määriteltä seuraavasti:

- Taso 1: täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
- Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot)

Johdannaisten netottaminen

31.12.2013	Bruttomääräiset rahoitusinstrumentit taseessa	Liittyvät rahoitusinstrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat			
Johdannaiset:			
Hyödykejohdannaiset	21	-2	19
Yhteensä	21	-2	19
Rahoitusvelat			
Johdannaiset			
Hyödykejohdannaiset	2 252	-2	2 250
Yhteensä	2 252	-2	2 250

31.12.2012	Bruttomääräiset rahoitusinstrumentit taseessa	Liittyvät rahoitusinstrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat			
Johdannaiset:			
Hyödykejohdannaiset	708	-62	646
Yhteensä	708	-62	646
Rahoitusvelat			
Johdannaiset			
Hyödykejohdannaiset	376	-62	314
Yhteensä	376	-62	314

1.1.2012	Bruttomääräiset rahoitusinstrumentit taseessa	Liittyvät rahoitusinstrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat			
Johdannaiset:			
Korkojohdannaiset			
Hyödykejohdannaiset	6 433	-8	6 425
Yhteensä	6433	-8	6425
Rahoitusvelat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset			
Hyödykejohdannaiset	8	-8	
Yhteensä	8	-8	

Edellä esitettyihin hyödykejohdannaisiin, joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely tai muu vastaavanlainen järjestely, liittyy kaikissa tapauksissa konsernin ja vastapuolen välinen sopimus, jonka mukaan kyseiset rahoitusvarat ja -velat saadaan selvittää nettomääräisesti vain konkurssitilanteissa.

Herkkyysanalyysit markkinariskille

Seuraavassa on esitetty herkkyysanalyysit merkittäville hyödykeriskeille. Öljyn hintariskin laskennassa positioon on luettu mukaan avoimet öljyjohdannaiset ulkoisen vastapuolen kanssa. Alla olevassa taulukossa on esitetty öljyn hinnan nousun/laskun vaikutuksista konsernin tulokseen verojen jälkeen. Luvut perustuvat oletukseen, että öljyn hinta on noussut/laskenut 10 % kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan. Luvut eivät kuvaa todellista vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan, koska ne eivät sisällä myyntisopimuksiin liittyvää öljynhinnan vastakkaissuuntaista käyvän arvon muutosta.

	31.12.2013	31.12.2012
Öljyn hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen verojen jälkeen	8,1 miljoonaa	2,3 miljoonaa
Öljyn hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen verojen jälkeen	-5,7 miljoonaa	-1,5 miljoonaa

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinta perustuu liiketoiminnan erilaisiin skenaarioihin ja niihin liittyviin herkkyyksianalyysihin sekä konsernia koskevien oleellisten riskien arviointiin. Liiketoimintariskien lisäksi Gasum varaa pääomaa myös taseen korkoriskiä sekä mahdollisia arvonalentumisia varten. Seuraavassa taulukossa on esitetty Gasumin nettovelat ja velkaantumisaste, joita yhtiö seuraa osana pääomanhallintaa.

	2013	2012	2011
Korolliset velat	164 402	197 316	181 964
Rahavarat *	-5 476	-12 860	-40 491
Nettovelat	158 926	184 456	141 473
Oma pääoma yhteensä	426 085	428 502	420 612
Pääoma yhteensä	585 011	612 958	562 085
Velkaantumisaste	27 %	30 %	25 %

*Rahavarat sekä lyhytaikaiset pankkitalletukset (alle kolmen kuukauden likvidit talletukset)

7. Liikevaihto liiketoiminnoittain

	2013	2012
Energiakauppa	899 220	1 019 767
Siirtoliiketoiminta	229 714	242 619
Muu liiketoiminta	20 769	12 262
Yhteensä	1 149 702	1 274 648

Verolliseen käyttöön luovutetun kaasun myyntihintaan sisältyvä valmistevero 55,4 miljoonaa euroa (2012: 55,1 miljoonaa euroa) on kirjattu liikevaihtoon.

8. Liiketoiminnan muut tuotot

	2013	2012
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	125	125
Vuokratuotot	201	155
Muut tuotot	641	10 054
Yhteensä	967	10 334

Vuokratuotot sisältävät tuotot muista, kuin rahoitusleasingin piirissä olevista vuokralle annetuista hyödykkeistä. Vuoden 2012 muista tuotoista 9,7 milj. aiheutuu johdannaisten uudelleenluokittelusta.

9. Materiaalit ja palvelut

	2013	2012
Materiaalit ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 039 708	1 151 861
Varaston muutos	658	-708
Materiaalit ja tarvikkeet yhteensä	1 040 366	1 151 153
Ulkopuoliset palvelut	-	-
Yhteensä	1 040 366	1 151 153

Verolliseen käyttöön luovutetun kaasun ostohintaan sisältyvä valmistevero 56,6 miljoonaa euroa (2012: 56,5 miljoonaa euroa) on kirjattu ostoihin.

10. Henkilöstökulut

	2013	2012
Palkat ja palkkiot	16 679	14 918
Lakisääteiset henkilösivukulut	861	919
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	2 927	3 150
Etuuspohjaiset järjestelyt (liitetieto 30)	749	692
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-1 440	-311
Yhteensä	19 776	19 368

Johdon palkat ja palkkiot *

Toimitusjohtajat	904	1 118
Toimitusjohtajan etuuspohjainen lisäeläke**	779	483
Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet	1 062	1 144
Yhteensä	2 745	2 745

* Johdon palkat ja palkkiot on esitetty maksuperusteisesti

** Etuuspohjaiseen järjestelyyn maksettu vakuutusmaksu

Henkilöstö keskimäärin

	2013	2012
Toimihenkilöitä	193	179
Työntekijöitä	80	80
Yhteensä	273	259

11. Poistot ja arvonalentumiset

	2013	2012
Poistot aineellisista hyödykkeistä		
Rakennukset ja rakennelmat	19 627	19 785
Koneet ja kalusto	6 770	7 427
Muut aineelliset hyödykkeet	256	255
Poistot aineettomista hyödykkeistä	751	840
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	27 404	28 307

12. Liiketoiminnan muut kulut

	2013	2012
Vuokrat	1 742	1 552
Kunnossapitokulut	1 472	2 689
Ulkopuoliset palvelut	7 885	7 498
Muut	11 479	13 669
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	22 578	25 408

13. Tilintarkastajan palkkiot

	2013	2012
Lakisääteinen tilintarkastus	51	50
Muut palvelut	414	245
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	465	295

14. Rahoitustuotot ja -kulut

	2013	2012
Rahoitustuotot:		
Korkotuotot muista pitkäaikaisista saamisista	171	167
Voitot johdannaisten käyvän arvon muutoksista	79	
Muut rahoitustuotot	87	99
Rahoitustuotot yhteensä	337	266
Rahoituskulut:		
Rahoituslainojen korkokulut	5 638	5 453
Tappiot johdannaisten käyvän arvon muutoksista	661	213
Muut rahoituskulut *	9	15
Rahoituskulut yhteensä	6 308	5 681
Rahoituskulut - netto	-5 972	-5 414

* Sisältää rahoitusleasing-kulut.

15. Tuloverot

	2013	2012
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	5 880	10 745
Edellisten tilikausien verot	3	3
Laskennallisten verojen muutos	-9 419	2 917
Verokulu yhteensä	-3 535	13 665

Konsernin tuloslaskelmaan kirjattujen tuloverojen erot suomalaisen yhteisöverokannan mukaan laskettuun tuloveroon on esitetty seuraavassa taulukossa.

	2013	2012
Voitto ennen veroja	34 533	55 329
Suomen yhteisöverokannan mukainen tulovero	8 461	13 555
Pysyvät erot (verovapaat tulot tai vähennyskelvottomat menot)	36	53
Yhteisyritysten nettotulos	33	24
Verot edellisiltä tilikausilta	3	3
Laskennallisten verojen uudelleenarvostaminen - Suomen yhteisöverokannan muutos	-12 068	0
Muut	-	53
Verokulu yhteensä	-3 535	13 689

Gasumin efektiivinen verokanta oli -10,2 % (2012: 24,7 %).

Suomen yhtiöverokanta muuttui vuoden 2014 alussa 24,5 %:sta 20 %:iin. Tämän vuoksi laskennalliset verot on arvostettu uudelleen 20 %:n verokannalla.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verokulut(-)/tuotot ovat seuraavat:

	2013		
	Ennen veroja	Verokulu(-)/ tuotto	Verojen jälkeen
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	-441	88	-353
Suomen verokannan muutoksen vaikutus laskennallisiin veroihin	-	-117	-117
Muuntoerot	0	0	0
Muut laajan tuloksen erät	-441	-29	-470

	2012		
	Ennen veroja	Verokulu(-)/ tuotto	Verojen jälkeen
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	-2 614	640	-1 974
Muuntoerot	-	-	-
Muut laajan tuloksen erät	-2 614	640	-1 974

16. Aineettomat hyödykkeet

2013	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	1 294	20 858	22 152
Lisäykset	409	1 376	1 785
Vähennykset	-	-	-
Uudelleenryhmittelyt		11	11
Hankintameno 31.12.2013	1 703	22 245	23 948
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2013	1 059	11 671	12 730
Vähennykset	-	-	-
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-
Tilikauden poistot	132	619	751
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2013	1 191	12 290	13 481
Kirjanpitoarvo 1.1.2013	235	9 187	9 423
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	512	9 955	10 467
2012	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	1 176	18 912	20 088
Lisäykset	118	1 886	2 004
Vähennykset	-	-	-
Uudelleenryhmittelyt	-	60	60

Hankintameno 31.12.2012	1 294	20 858	22 152
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2012	900	10 990	11 890
Vähennykset	-	-	-
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-
Tilikauden poistot	159	681	840
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2012	1 059	11 671	12 730
Kirjanpitoarvo 1.1.2012	276	7 922	8 198
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	235	9 187	9 423

17. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2013	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	6 814	773 890	128 958	9 454	20 214	939 330
Lisäykset	14	7 309	3 576	26	21 930	32 855
Vähennykset	-5	-7	-2 690	-	-12 273	-14 975
Uudelleenryhmittelyt	-	-10	-	-	-	-10
Hankintameno 31.12.2013	6 823	781 182	129 844	9 480	29 871	957 200
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2013	-	270 034	79 803	2 632	-	352 469
Vähennysten kertyneet poistot	-	-9	-2 131	-	-	-2 140
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-	-	-	-
Tilikauden poistot	-	19 627	6 770	256	-	26 653
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2013	-	289 652	84 442	2 888	-	376 982
Kirjanpitoarvo 1.1.2013	6 814	503 856	49 155	6 822	20 214	586 862
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	6 823	491 530	45 402	6 592	29 871	580 219

2012	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	6 815	765 427	121 715	9 368	18 890	922 215
Lisäykset	1	8 857	8 161	86	17 609	34 714
Vähennykset	-2	-335	-918	-	-16 285	-17 540
Uudelleenryhmittelyt	-	-59	-	-	-	-59
Hankintameno 31.12.2012	6 814	773 890	128 958	9 454	20 214	939 330
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2012	-	250 250	73 206	2 377	-	325 833
Vähennykset	-	-2	-830	-	-	-832
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-	-	-	-
Tilikauden poistot	-	19 785	7 427	255	-	27 467
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2012	-	270 034	79 803	2 632	-	352 469

Kirjanpitoarvo 1.1.2012	6 814	515 176	48 509	6 991	18 890	596 382
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	6 814	503 856	49 155	6 822	20 214	586 862

Rahoitusleasingvelkojen pitkäaikainen osuus 2013: 43,2 tuhatta euroa on kirjattu taseen muihin pitkäaikaisiin velkoihin (ks. liitetieto 28).

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otettuja hyödykkeitä seuraavasti:

	2013	2012	2011
Rahoitusleasingsopimusten perusteella kirjattu hankintameno 31.12.	634	478	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	420	193	-
Kirjanpitoarvo	214	285	-

Konsernin rahoitusleasingsopimukset koostuvat toimistokoneista ja -laitteista sekä tietokoneista ja puhelimista. Sopimusten vuokra-ajat ovat 3–5 vuotta.

18. Rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumentit luokittain

31.12.2013	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	Myytävissä olevat	Yhteensä
Varat taseessa:				
Myytävissä olevat sijoitukset	-	-	76	76
Johdannaisinstrumentit	-	-	-	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	129 347	-	-	129 347
Rahavarat	4 485	-	-	4 485
Yhteensä	133 832	-	76	133 908

31.12.2013	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat	Velat jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Velat taseessa:			
Lainat	-	164 402	164 402
Rahoitusleasingvelat	-	223	223
Johdannaisinstrumentit	6 199	-	6 199
Ostovelat ja muut velat (lukuun ottamatta rahoitusvelkoihin kuulumattomia eriä)	-	102 320	102 320
Yhteensä	6 199	266 945	273 144

31.12.2012	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	Myytävissä olevat	Yhteensä
Varat taseessa:				
Myytävissä olevat sijoitukset	-	-	56	56
Johdannaisinstrumentit	-	251	-	251
Myyntisaamiset ja muut saamiset	182 577	-	-	182 577
Rahavarat	11 401	-	-	11 401
Yhteensä	193 978	251	56	194 285

31.12.2012	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat	Velat jaksotettuun hankintamenoon	Yhteensä
Velat taseessa:			
Lainat	-	197 316	197 316
Rahoitusleasingvelat	-	304	304
Johdannaisinstrumentit	1 632	-	1 632
Ostovelat ja muut velat	-	109 735	109 735
Yhteensä	1 632	307 355	308 987

1.1.2012	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	Myytavissä olevat	Yhteensä
Varat taseessa:				
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-	-	56	56
Johdannaisinstrumentit	-	6 424	-	6 424
Myyntisaamiset ja muut saamiset	171 009	-	-	171 009
Rahavarat	4 208			4 208
Yhteensä	175 217	6 424	56	181 697

1.1.2012	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat	Velat jaksotettuun hankintamenoon	Yhteensä
Velat taseessa:			
Lainat		181 964	181 964
Rahoitusleasingvelat		414	414
Johdannaisinstrumentit	1 405	-	1 405
Ostovelat ja muut velat		108 467	108 672
Yhteensä	1 405		292 455

19. Myytävissä olevat sijoitukset

	2013	2012	2011
Noteeraamattomat osakesijoitukset	76	56	56
Yhteensä	76	56	56

Myytavissä olevat sijoitukset ovat noteeraamattomia osakesijoituksia. Konserni on arvostanut sijoitukset hankintahintaan, koska sijoituksille ei ole saatavissa hintoja, joiden vaihteluvälit ovat luotettavia.

20. Osuudet yhteisyrityksissä

Konsernin yhteisyritykset 31.12.2013

	Toiminta-alue / rekisteröinti-maa	Omistus-osuus %	Arvostus- menetelmä
Biovakka Suomi Oy	Suomi	20	Pääomaosuusmenetelmä
UAB GET Baltic Ltd	Liettua	34	Pääomaosuusmenetelmä
Manga LNG Oy	Suomi	20	Pääomaosuusmenetelmä

Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto

	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Liikevaihto	Voitto/ tappio	Omistus- osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat			
2013							
Biovakka Suomi Oy	13 860	6 735	1 714	6 267	8 072	46	20 %
UAB GET Baltic Ltd	214	-	17 263	17 065	100	-145	34 %
Manga LNG Oy *	-	-	-	-	-	-	20 %
Yhteensä	14 074	6 735	18 977	23 332	8 172	-99	
2012							
Biovakka Suomi Oy	14 782	8 181	1 379	5 454	7 805	26	20 %
UAB GET Baltic Ltd	229	-	465	137	-	-22	34 %
Yhteensä	15 011	8 181	1 844	5 591	7 827	4	
2011							
Biovakka Suomi Oy	15 526	8 741	1 475	5 761	7 714	-148	20 %
Yhteensä	15 526	8 741	1 475	5 761	7 714	-148	

* Manga LNG Oy:n tilinpäätöstietoja ei Gasum Oy:n konsernitilinpäätöstä laadittaessa ole vielä saatavilla. Manga LNG Oy:lla ei ole olennaista vaikutusta Gasum Oy:n konsernitilinpäätökseen.

Biovakka Suomi Oy omistaa ja operoi kahta isoa biokaasulaitosta, jotka sijaitsevat Turussa ja Vehmaalla. Laitosten tuottama biokaasu hyödynnetään paikallisesti sähkön ja lämmön tuotannossa. Lisäksi yhtiö on luvittanut ja suunnittelee muita biokaasulaitoshankkeita Suomessa.

UAB GET Baltic on 7.9.2012 perustettu Liettualainen yhtiö, joka ylläpitää markkinapaikkaa Liettuan kaasumarkkinoilla. Yhtiön omistajat ovat Gasum (34 %), Lietuvos Dujos (34 %) ja Amber Grid (32 %). Kaupankäynti avattiin 21.1.2013.

Manga LNG Oy on perustettu 20.12.2013. Yhtiön tarkoituksena on muodostaa yhtiörakenteet sekä sopimukset erillisille yhtiöille, joiden ympärille rakentuu Tornioon rakennettava LNG terminaali, siihen liittyvä laivaustoiminta sekä kaasun hankinta.

21. Muut pitkäaikaiset saamiset

	2013	2012	2011
Rahoitusleasingsaamiset – pitkäaikainen osuus	1 858	1 914	1 641
Muut pitkäaikaiset saamiset	441	442	427
Yhteensä	2 299	2 356	2 068

Rahoitusleasingsaamisten lyhytaikainen osuus 57 tuhatta euroa (2012: 53 tuhatta euroa, 2011: 40 tuhatta euroa) on kirjattu taseen myyntisaamisiin ja muihin saamisiin (ks. liitetieto 22).

	2013	2012	2011
Rahoitusleasingsaamiset - pitkäaikainen osuus	1 858	1 914	1 641
Rahoitusleasingsaamiset - lyhytaikainen osuus	57	53	40
Yhteensä	1 914	1 967	1 681

Rahoitusleasingsaamisten bruttomääräiset vähimmäisvuokrat erääntyvät seuraavasti:

	2013	2012	2011
Vähimmäisvuokrien erääntyminen			
Enintään 1 vuoden kuluessa	202	192	170
1–5 vuoden kuluttua	3 238	3 440	3 056
Yli 5 vuoden kuluttua	2 226	2 428	2 207
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	3 440	3 632	3 226

Vähimmäisvuokrien nykyarvon erääntyminen

Enintään 1 vuoden kuluessa	57	53	40
1–5 vuoden kuluttua	276	255	142
Yli 5 vuoden kuluttua	1 581	1 659	1 500
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	1 914	1 967	1 681
Kertymättömät rahoitustuotot	1 323	1 474	1 375
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	3 440	3 632	3 226

22. Myyntisaamiset ja muut saamiset

	2013	2012	2011
Myyntisaamiset	126 966	180 563	131 658
Muut saamiset	1 787	1 762	38 952
Siirtosaamiset	537	199	359
Rahoitusleasingsaamiset – lyhytaikainen osuus	57	53	40
Yhteensä	129 347	182 577	171 009
Myyntisaamisten arvonalentuminen	-	-	-
Kirjanpitoarvo	129 347	182 577	171 009

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvot vastaavat niiden käypiä arvoja. Saamisiin liittyvä luottoriski on enimmillään niiden kirjanpitoarvo. Rahoitusleasingsaamisten pitkäaikainen osuus 1 858 tuhatta euroa (2012: 1 914 tuhatta euroa, 2011: 1 641 tuhatta euroa) on kirjattu taseen muihin pitkäaikaisiin saamisiin (ks. liitetieto 21).

Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumisten jälkeen:

	2013	2012	2011
Erääntymättömät	125 976	178 965	130 550
Erääntyneet			
Alle 3 kuukautta erääntyneet	990	1 598	1 108
Yhteensä	126 966	180 563	131 658

23. Vaihto-omaisuus

	2013	2012	2011
Tuotevarastot	4 932	5 358	4 650
Muu vaihto-omaisuus	1 580	1 580	1 580
Ennakkomaksut	82 746	82 746	102 562
Vaihto-omaisuus yhteensä	89 258	89 684	108 792

Vaihto-omaisuuteen sisältyy maakaasun pitkäaikaisen hankintasopimukseen liittyvä "Take-or-pay" -ennakkomaksu 82,7 miljoonaa euroa (2012: 82,7 miljoonaa euroa, 2011: 102,6 miljoonaa euroa).

Vaihto-omaisuuden kuluksi kirjattu hankintameno, joka sisältyy erään "materiaalit ja palvelut", oli 1 040,4 miljoonaa euroa (2012: 1 151,2 miljoonaa euroa, 2011: 1 102,1 miljoonaa euroa).

"Take-or-pay" -ennakkomaksu

	2013	2012	2011
Pitkäaikainen osuus	82 746	52 907	102 562
Lyhytaikainen osuus	-	29 839	-
"Take-or-pay" -ennakkomaksu yhteensä	82 746	82 746	102 562

24. Rahavarat

	2013	2012	2011
Pankkitilit ja käteisvarat	4 485	11 401	4 208
Rahavarat (ilman luotollisia tilejä)	4 485	11 401	4 208

Lyhytaikaiset pankkitalletukset esitetään taseen lyhytaikaisissa varoissa rivillä 'Myyntisaamiset ja muut saamiset'.

Rahavirtalaskelmassa rahavaroihin luetaan seuraavat erät:

	2013	2012	2011
Rahavarat	4 485	11 401	4 208
Lyhytaikaiset pankkitalletukset	991	1 459	36 283
Rahavarat	5 476	12 860	40 491

Lyhytaikaiset pankkitalletukset sisältävät maturiteetiltaan alle kolmen kuukauden likvidejä talletuksia.

25. Laskennalliset verot

	2013	2012
Laskennalliset verosaamiset:		
Käyttöomaisuus	21	13
Rahoitusinstrumentit	1 365	399
Eläkkeet ja työsuhde-etuudet	1 320	1 796
Muut väliaikaiset erot	1	2
Yhteensä	2 707	2 210
Kauden alussa	2 210	1 994
Kirjattu tuloslaskelmaan	526	-424
Kirjattu laajaan tulokseen	-29	640
Tasearvo kauden lopussa	2 707	2 210
Laskennalliset verovelat:		
Käyttöomaisuus ja poistoero	53 233	62 339
Rahoitusinstrumentit	-	295
Muut väliaikaiset erot	762	253
Yhteensä	53 995	62 887
Kauden alussa	62 887	60 394
Kirjattu tuloslaskelmaan	-8 892	2 493
Kirjattu laajaan tulokseen	-	-
Tasearvo kauden lopussa	53 995	62 887
Laskennalliset verovelat netto	51 288	60 677

26. Osakepääoma

	A- osakkeiden lukumäärä	K- osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä yhteensä	Osake- pääoma
1.1.2012	53 000 000	1	53 000 001	178 279
31.12.2012	53 000 000	1	53 000 001	178 279
31.12.2013	53 000 000	1	53 000 001	178 279

Gasum Oy:n osakepääoma jakautuu A-sarjan osakkeisiin ja yhteen K-sarjan osakkeeseen. Suomen valtio omistaa K-osakkeen. Jokainen osake tuottaa yhtiökokouksessa äänestettäessä yhden äänen. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Gasum Oy:n varoihin. K-sarjan osakkeen hankkimiseen luovutustoimin on saatava Gasum Oy:n hallituksen suostumus. Mikäli tämä suostumus evätään, K-osakkeen haltijalla oikeus vaatia, että osake muunnetaan A-osakkeeksi.

Gasum Oy:n osakepääoma on 178 279 205,41 euroa. Osakepääoma on täysin maksettu. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Gasum Oy:n yhtiöjärjestyksen vähimmäispääoma on 100 000 000 euroa ja enimmäispääoma 400 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

27. Lainat

	2013	2012	2011
Pitkäaikaiset:			
Lainat rahoituslaitoksilta	92 953	140 134	138 250
Lyhytaikaiset:			
Lainat rahoituslaitoksilta	71 448	57 181	43 714
Lainat	164 402	197 316	181 964

Kaikki lainat ovat euromääräisiä pankkilainoja, jotka erääntyvät kesäkuuhun 2017 mennessä ja niiden keskimääräinen korko on 0,8 % (2012: 0,7 %, 2011: 1,7 %). Konsernilla on myös ollut käytössä rahoituslimiitti, joka erääntyy maaliskuussa 2016 ja josta on nostettu kaikkina kolmena vuotena 10 miljoonaa euroa. Keskimääräinen korko rahoituslimiitille on ollut 0,8 % (2012: 0,7 %, 2011: 1,9 %).

Lyhytaikaisten lainojen käypä arvo vastaa niiden kirjanpitoarvoa, sillä diskonttauksen vaikutus ei ole merkittävä. Pitkäaikaiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia eivätkä niiden käyvät arvot poikkeaa tilinpäätöshetkillä merkittävästi kirjanpitoarvosta.

28. Muut pitkäaikaiset velat

	2013	2012	2011
Rahoitusleasingvelat – pitkäaikainen osuus	43	114	234
Myyntin tuloutus	11 623	13 968	17 267
Muut pitkäaikaiset velat	11 666	14 082	17 501

Rahoitusleasingvelkojen lyhytaikainen osuus 180,5 tuhatta euroa on kirjattu taseen ostovelkoihin ja muihin lyhytaikaisiin velkoihin (ks. liitetieto 29). Rahoitusleasingvelkojen ryhmittelystä on esitetty lisätietoja liitetiedossa 5 *Rahoitusriskien ja pääomarakenteen hallinta*.

Rahoitusleasingvelkojen bruttomääräiset vähimmäisvuokrat erääntyvät seuraavasti:

	2013	2012	2011
Vähimmäisvuokrien erääntyminen			
Enintään 1 vuoden kuluessa	181	189	173
1–5 vuoden kuluttua	43	115	241
Yli 5 vuoden kuluttua	0	0	0
Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä	224	304	415
Vähimmäisvuokrien nykyarvon erääntyminen			
Enintään 1 vuoden kuluessa	178	181	160
1–5 vuoden kuluttua	43	114	234
Yli 5 vuoden kuluttua	0	0	0
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	221	295	394
Kertymättömät rahoituskulut	3	9	21
Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä	224	304	415

29. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

	2013	2012	2011
Ostovelat	102 320	109 735	108 467
Muut velat *	49 971	63 925	97 784
Siirtovelat	4 086	5 113	5 569
Rahoitusleasingvelat – lyhytaikainen osuus	180	189	173
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	156 557	178 962	211 993

* Muut velat koostuvat pääosin alv-velasta.

Rahoitusleasingvelkojen pitkäaikainen osuus 2013: 43,2 tuhatta euroa on kirjattu taseen muihin pitkäaikaisiin velkoihin (ks. liitetieto 28). Siirtoveloista suurimman osan muodostaa erilaiset henkilöstöön liittyvät varaukset.

30. Eläkeveloitteet

Eläkevakuutusyhtiössä vakuutettu Suomen lakisääteinen työeläke käsitellään maksupohjaisena järjestelynä konsernitilinpäätöksessä. Gasumin lisäeläkejärjestely käsitellään etuuspohjaisena eläkejärjestelynä.

	2013	2012	2011
Taseeseen merkityt velat:			
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	6 576	7 230	5 277
Velka taseessa	6 576	7 230	5 277
Liikevoittoon sisältyvä kulu tuloslaskelmassa*			
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	749	692	
Yhteensä	749	692	

* Tuloslaskelmaan merkitty kulu, joka sisältyy liikevoittoon, koostuu kauden työsuoritukseen perustuvista menoista, nettokoroista, aiempaan työsuoritukseen perustuvista menoista sekä veloitteiden täyttämistä ja järjestelyjen supistamisesta aiheutuvista voitoista ja tappioista.

Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät: Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt.

31. Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt

Gasumilla on etuus pohjaiseksi luokiteltava lisäeläkejärjestely Mandatum henkivakuutusosakeyhtiössä. Järjestelyssä eläkkeen tavoitetaso määritelty prosentuaalisesti, eikä maksettava etuus ole sidottu Gasumin järjestelyyn suorittamien maksujen määrään. Järjestely on suljettu vuonna 1994.

Taseeseen merkityt luvut on määritetty seuraavasti:

	2013	2012	2011
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	22 030	21 580	15 509
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-15 454	-14 350	-10 232
Rahastoitujen veloitteiden alijäämä	6 576	7 230	5 277
Velka taseessa	6 576	7 230	5 277

Etuus pohjainen velvoite on muuttunut tilikauden aikana seuraavasti:

	Etuus pohjaisen velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuus pohjainen nettovelka
1.1.2012	15 509	10 232	5 277
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	484	-	484
Korkokulu tai -tuotto (-)	689	481	208
	16 682	10 713	5 969
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto (-)/ tappio			
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-)/tappio	3 685	-	3 685
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot	1 628		-1 071
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä eriä		2 699	
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		1 353	-1 353
Järjestelyihin osallistuvilta			
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-415	-415	-
31.12.2012	21 580	14 350	7 230

	Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka
1.1.2013	21 580	14 350	7 230
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	560		560
Korkokulu tai -tuotto (-)	641	452	189
	22 781	14 802	7 979
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot	-325		441
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä eriä		-766	
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		1 844	-1 844
Järjestelyihin osallistuvilta			
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-426	-426	-
31.12.2013	22 030	15 454	6 576

Merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2013	2012	2011
Diskonnttauskorko	3 %	3 %	4,5 %
Inflaatio	2 %	2 %	2 %
Palkankorotus	4 %	4 %	4 %
Eläkkeiden korotus	2,1 %	2,1 %	2,1 %
Henkivakuutusyhtiön asiakashyvitys	0,3 %	0,5 %	0,5 %

Kuolevuutta koskevat oletukset tehdään vakuutusmatemaatikkojen ohjeistusten pohjalta, ja ne perustuvat julkaistuihin TyEL (K2008) kuolevuustaulukkoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdetaan odotettavissa oleva keskimääräinen jäljellä oleva elinikä 65-vuotiaana eläkkeelle jääville henkilöille. Eliniänodote tarkoittaa odotettavissa olevien elinvuosien määrää tietyssä iässä olevalle henkilölle, ja sen laskenta perustuu Gomperzin malliin:

Eliniänodote 65-vuotiaana	Mies	Nainen
Tilinpäätöshetkellä 45-vuotias	20,6	26,4
Tilinpäätöshetkellä 65-vuotias	19,0	24,7

Etuuspohjaisen veloitteen herkkyyshanalyysi:

31.12.2013 päättyvä raportointikausi

	Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Diskonttaus korko 3,00 %	22 030	15 454	6 576	373	176
Diskonttaus korko + 0,50 %	20 569	14 671	5 898	348	181
Diskonttaus korko - 0,50 %	23 662	16 319	7 344	400	165
Prosentuaalinen muutos					
Diskonttaus korko 3,00 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Diskonttaus korko + 0,50 %	-6,6 %	-5,1 %	-10,3 %	-6,6 %	-3,2 %
Diskonttaus korko - 0,50 %	7,4 %	5,6 %	11,7 %	7,3 %	5,7 %

31.12.2013 päättyvä raportointikausi

Seuraava raportointikausi

	Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Palkankorotus 4,00 %	22 030	15 454	6 576	373	176
Palkankorotus + 0,50 %	22 381	15 459	6 922	387	186
Palkankorotus - 0,50 %	21 692	15 449	6 243	360	165
Prosentuaalinen muutos					
Palkankorotus 4,00 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Palkankorotus + 0,50 %	1,6 %	0,0 %	5,3 %	3,8 %	5,9 %
Palkankorotus - 0,50 %	-1,5 %	0,0 %	-5,1 %	-3,5 %	-5,9 %

31.12.2013 päättyvä raportointikausi

Seuraava raportointikausi

	Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Etuuden lisäys 2,10 %	22 030	15 454	6 576	373	176
Etuuden lisäys + 0,50 %	23 323	15 454	7 869	389	214
Etuuden lisäys - 0,50 %	20 852	15 454	5 398	358	140
Prosentuaalinen muutos					
Etuuden lisäys 2,10 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Etuuden lisäys + 0,50 %	5,9 %	0,0 %	19,7 %	4,3 %	22,1 %
Etuuden lisäys - 0,50 %	-5,3 %	0,0 %	-17,9 %	-4,0 %	-20,2 %

Odotettavissa olevan eliniän noustessa yhdellä vuodella etuuspohjainen nettovelka kasvaa 296 tuhatta euroa (4,5 %).

Edellä esitetyt herkkyysanalyysit perustuvat siihen, että yhden oletuksen muuttuessa kaikki muut oletukset säilyvät ennallaan. Käytännössä tämä ei ole todennäköistä, ja joissakin oletuksissa tapahtuvat muutokset saattavat korreloida keskenään. Etuuspohjaisen velvoitteen herkkyys merkittävien vakuutusmatemaattisten oletuksen muutoksille on laskettu käyttäen samaa menetelmää kuin on käytetty etuuspohjaista velvoitetta laskettaessa (etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo raportointikauden lopussa ennakoituun etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen).

Herkkyysanalyysia laadittaessa on käytetty samoja menetelmiä ja oletuksia kuin edellisellä kaudella.

Kaikki eläkejärjestelyihin liittyvät varat ovat hyväksytyjen vakuutus sopimusten piirissä.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin useille eri riskeille, joista merkittävimpiä kuvataan lähemmin seuraavassa:

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotossa

Yritysten liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen tuoton aleneminen kasvattaa järjestelyistä aiheutuvia velkoja. Jos diskonttauskoron perustana olevien joukkovelkakirjojen tuotot muuttuvat, niin konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa sekä etuuspohjaiseen nettovelkaan että muihin laajan tuloksen eriin kirjattavaan uudelleenmäärittämisestä johtuvaan erään.

Inflaatoriski

Osa konsernin etuusperusteisista velvoitteista on sidoksissa inflaation kehitykseen ja inflaation kasvu kasvattaa etuuspohjaista velvoitetta. Jos työnantajan tuottavuus kehittyy hitaammin kuin inflatio, niin inflaation kiihtyminen saattaa kasvattaa etuuspohjaisten järjestelyjen alijäämää.

Odotettavissa oleva elinikä

Suurin osa järjestelyjen velvoitteista liittyy elinikäisten etuuksien tuottamiseen jäsenille, joten odotettavissa olevan eliniän nousu kasvattaa

järjestelyjen velvoitteita. Tällä on merkitystä erityisesti Britannian järjestelyssä, jossa inflaatiosta johtuva kasvu lisää herkkyyttä odotettavissa olevan eliniän muutoksille.

Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin suoritettavien maksujen tilikaudella 2014 odotetaan olevan 1,5 miljoonaa euroa.

Etuuspohjaisen velvoitteen duraation painotettu keskiarvo on 18 vuotta, ja se on laskettu diskonttaamattomista kassavirroista.

Diskonttaamattomien eläke-etuuksien odotettavissa oleva maturiteettijakauma on seuraava:

31.12.2013	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	5–10 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Eläke-etuudet	757	5 100	5 950	23 507	35 314
Yhteensä	757	5 100	5 950	23 507	35 314

32. Osakekohtainen osinko

Vuonna 2013 maksettiin osinkoja 40,0 miljoonaa euroa (0,755 euroa/osake) ja vuonna 2012 niitä maksettiin 31,8 miljoonaa euroa (0,60 euroa/osake). Yhtiökokoukselle ehdotetaan tilikaudelta 2013 jaettavaksi osinkona 17,9 miljoonaa euroa (0,338 euroa/osake). Tätä ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu tilinpäätökseen velaksi.

33. Ehdolliset velat

Maakaasun ostosopimus

Gasum on solminut pitkäaikaisen maakaasun hankintasopimuksen, jossa toimitettavan maakaasun sopimusvolyyymien lisäksi on määritelty ns. vuosittainen toimitettavan maakaasun vähimmäisvolyyymi. Mikäli yhtiö ei käytä koko sopimuksessa määriteltyä vuosittaista vähimmäisvolyyymia, maksaa yhtiö erotuksen osalta ennakkomaksun, joka oikeuttaa yhtiön saamaan sopimuksen mukaisesta vuositoimitusmäärästä jääneen kaasun myöhempinä vuosina. Tämän oikeuden käyttöä ei ole ajallisesti rajoitettu.

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

	2013	2012	2011
Omasta puolesta annetut:			
Kiinteistökiinnitykset			
Pantit *	233	223	1 456
Vastuusitoumukset ja muut vastuut **	4 354	2 445	3 207
Yhteisyritysten puolesta annetut:			
Kiinteistökiinnitykset			
Pantit			
Vastuusitoumukset ja muut vastuut			
Yhteensä	4 587	2 668	4 663

* Pantit sisältää mm. tullille annetun pantin

** Vastuusitoumukset muodostuvat pääosin vuokravakuuksista sekä projektien vakuuksista

Käyttöleasingvastuut

	2013	2012	2011
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	514	-	-
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	718	-	-
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät			
Yhteensä	1 232	-	-

34. Lähipiiri

Konsernin lähipiiriin kuuluvat (a) Gasum Oy:n yhteisyritykset; (b) Yhtiön johto, johon kuuluu Gasum Oy:n hallituksen jäsenet ja sihteeri, Gasumin hallintoneuvoston jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenet ja yritykset, joissa heillä tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta ja (c) Gasum Oy:n omistajat ja niiden konserniyhtiöt.

Gasumin emoyhtiö on Gasum Oy. Liiketoimet konsernin ja sen tytäryritysten kesken on eliminoitu konserniyhdistelyssä, eivätkä ne sisälly tämän liitetiedon lukuihin. Muiden lähipiiriin kuuluvien yritysten kanssa tehdyt liiketoimet on eritelty alla olevassa taulukossa. Liiketoimet konsernin lähipiirin kanssa tapahtuvat markkinaehtoisesti.

Liiketoimet lähipiirin kanssa

2013	Tavaroiden ja palveluiden myynnit	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Saamiset	Rahoitustuotot ja -kulut	Velat
Yhteisyritykset	0	0	0	17	0
Gasumin omistajat	71 141	982 034	8 030	0	91 328
Yrityksen johto	0	0	0	0	0
Yhteensä	71 141	982 034	8 030	17	91 328

2012	Tavaroiden ja palveluiden myynnit	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Saamiset	Rahoitustuotot ja -kulut	Velat
Yhteisyritykset	0	0	0	0	0
Gasumin omistajat	95 730	1 117 143	8 761	0	95 866
Yrityksen johto	0	0	0	0	0
Yhteensä	95 730	1 117 143	8 761	0	95 866

Johdon työsuhde-etuudet

	2013	2012
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 966	2 262
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	-	-
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	779	483
Muut pitkäaikaiset etuudet	-	-
Yhteensä	2 745	2 745

35. Konserniyritykset

Seuraavassa esitetään yhteenveto konserniin kuuluvista yrityksistä ja konsernin yhteisyritykset 31.12.2013. Kaikki konserniyhtiöt kuuluvat konsernin lähipiiriin.

Emoyhtiö

Rekisteröintivaltio

Gasum Oy Suomi

Tytäryhtiöt

Rekisteröintivaltio

		Konsernin omistusosuus (%)	Osuus äänimäärästä %
Gasum Energiapalvelut Oy	Suomi	100	100
Gasum Paikallisjakelu Oy	Suomi	100	100
Gasum Tekniikka Oy	Suomi	100	100
Kaasupörssi Oy	Suomi	100	100
Helsingin Kaupunkikaasu Oy	Suomi	100	100
Gasum Eesti A.S.	Viro	100	100
Gasum LNG Oy	Suomi	100	100
Finnulf LNG Oy	Suomi	100	100

Yhteisyritykset

Konsernin
omistusosuus (%)

Osuus äänimäärästä
%

Biovakka Suomi Oy	Suomi	20	20
UAB GET Baltic Ltd.	Liettua	34	34
Manga LNG Oy	Suomi	20	20

36. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Gasum hankki enemmistön (51 prosenttia) norjalaisen Skangassin LNG-jakeluliiketoiminnasta Lyse-konsernilta. Skangassin tuotantolaitos Risavikassa jää Lysen omistukseen, mutta uusi yhteisyritys Skangass A/S on tehnyt pitkäaikaisen toimitussopimuksen tämän laitoksen käytöstä. Skangassin Norjassa sijaitseva Öran terminaali ja Ruotsissa rakenteilla oleva Lysekilin terminaali sekä suunnitteilla oleva Gävlen terminaali siirtyvät uuteen yhtiöön. Skangassilla on charter-sopimukset kahteen LNG-tankkeriin ja kaupan myötä yhtiöillä on yhteensä 20 LNG-säiliöautoa.

Yrityskauppa on osa Gasumin strategiaa, jonka tavoitteena on parantaa kilpailukykyisen nesteytetyn maakaasun (LNG) saatavuutta Suomessa. Skangass täydentää Gasumin LNG-tarjonnan toimitusvarmuutta uusien terminaalien ja tankkerien myötä sekä mahdollistaa kaasuinfrastruktuurin nopean kehityksen Pohjoisen Itämeren alueella. Suuremmat yhdistetyt tuontimäärät johtavat tehokkaampaan hankintaan ja tekevät myös uusien LNG-terminaalien avaamisen kannattavammaksi. Kauppa yhdistää maantieteellisesti Suomen, Norjan ja Ruotsin markkinat, jolloin koko markkina-alueelle pystytään tarjoamaan kilpailukykyistä tuotetta.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET SEKÄ TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Espoossa 25. päivänä kesäkuuta 2014

Johanna Lamminen
hallituksen puheenjohtaja

Christer Paltschik
hallituksen jäsen

Aleksei Novitsky
hallituksen jäsen

Ari Suomilammi
hallituksen jäsen

Kristiina Vuori
hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 28. päivänä heinäkuuta 2014
PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pasi Karppinen
KHT

RIIPPUMATTOMAN TILINTARKASTAJAN TILINTARKASTUSKERTOMUS

Gasum Oy:n hallitukselle

Olemme tilintarkastaneet Gasum Oy:n konsernitilinpäätöksen. Konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen 1.1.2012, 31.12.2012 ja 31.12.2013 sekä konsernin tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja rahavirtalaskelman 31.12.2012 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikaudilta ja liitetiedot. Konsernitilinpäätös on laadittu Gasum Oy:n siirtyessä raportoimaan konsernitilinpäätöksen EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti.

Toimivan johdon vastuu konsernitilinpäätöksen laadinnasta

Toimiva johto vastaa konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Toimiva johto vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka toimiva johto katsoo tarpeelliseksi, jotta sen on mahdollista laatia konsernitilinpäätös, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto konsernitilinpäätöksestä. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen kansainvälisten tilintarkastusstandardien (ISA) mukaisesti. Kyseiset standardit edellyttävät, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita ja että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko konsernitilinpäätöksessä olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi konsernitilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan konsernitilinpäätöksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä konsernitilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta 1.1.2012, 31.12.2012 ja 31.12.2013 sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista 31.12.2012 ja 31.12.2013 päättyneiltä tilikausilta.

Muut seikat

Gasum Oy on laatinut myös Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti laaditun tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta. Olemme antaneet tästä tilinpäätöksestä tilintarkastuskertomuksen 10.3.2014.

Helsingissä 28.7.2014

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pasi Karppinen
KHT